

บทที่ 4

ต้นทุนการเลี้ยงไหม

ต้นทุนการเลี้ยงไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการเลี้ยงไหม จนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหมสด แต่เนื่องจากการเลี้ยงไหมแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ การเลี้ยงไหมวัยอ่อน กับ การเลี้ยงไหมวัยแก่ ดังนั้นในบทนี้จะได้กล่าวถึงต้นทุนการผลิตรังไหมสด โดยจำแนกต้นทุนตามขั้นตอนของการเลี้ยงไหม คือ

ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เริ่มตั้งแต่การนำไข่ไหมมาเลี้ยงจนกระทั่งเป็นตัวไหม โตเต็มวัย 3 (ตัวไหมนอนครั้งที่ 3)

ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่อจากการเลี้ยงไหมวัยอ่อน เริ่มตั้งแต่การเลี้ยงไหมวัย 4 เลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหมสด

ส่วนประกอบต้นทุนการเลี้ยงไหม

ต้นทุนการเลี้ยงไหมทั้งวัยอ่อนและวัยแก่สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ต้นทุนแปรได้ หมายถึง ค่าใช้จ่ายซึ่งมีแนวโน้มที่จะผันแปรโดยตรงกับจำนวนตัวไหมที่เลี้ยง ได้แก่

ก. ค่าวัตถุดิบ

- ค่าไข่ไหม เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นเฉพาะการเลี้ยงไหมวัยอ่อน ถ้าเลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสมที่ผลิตจากต่างประเทศ ผู้เลี้ยงสามารถสั่งซื้อไข่ไหมได้จาก บริษัท จุลไหมไทย จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์ ในราคากล่องละ 300.- บาท แต่ถ้าเลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสมที่ผลิตในประเทศสามารถขอรับไข่ไหมได้จากศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมา สังกัดกองการไหม กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

- ค่าใบหม่อน สดเป็นต้นทุนที่สำคัญในการเลี้ยงไหม ทั้งนี้เพราะใบหม่อนเป็นอาหารชนิดเดียวของตัวไหม การเลี้ยงไหมจะได้ผลผลิตรังไหมดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปริมาณใบหม่อนและคุณภาพของใบหม่อนที่ใช้เลี้ยงไหมเป็นสำคัญ เช่น ถ้านำใบหม่อนเป็นโรครมาเลี้ยงจะทำให้ตัวไหมเป็นโรคและตายได้ ในขณะที่เดียวกันจะทำให้ผลผลิตรังไหมต่ำหรือไม่ได้ผลผลิตเลย ดังนั้นการที่จะเลี้ยงไหมให้ได้ผลดี ผู้เลี้ยงไหมจะต้องมีส่วนหม่อนเป็นของตนเองและต้องดูแลบำรุงรักษาสวนหม่อนอย่างดี นอกจากนี้ควรปลูกหม่อนไว้ใกล้กับสถานที่เลี้ยงไหม ทั้งนี้เพราะว่าใบหม่อนที่ใช้เลี้ยงไหมจะต้องสดและผู้เลี้ยงต้องเก็บใบหม่อนมาเลี้ยงไหมทุกวัน

ในการวิจัยนี้ได้ล้มมุติว่า การเลี้ยงไหมของทุกแห่งที่ได้เก็บข้อมูลมาได้ใช้ใบหม่อนที่มีคุณภาพดี คือ มีคุณค่าทางอาหารเหมาะสำหรับการเลี้ยงไหม มีต้นทุนใบหม่อน ๓ ส่วนหม่อน กิโลกรัมละ 2.- บาท และใบหม่อนที่ใช้เลี้ยงไหมแต่ละวัยมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของตัวไหม

จากการทดลองเลี้ยงไหมของศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมา ได้ผลสรุปปริมาณใบหม่อนที่ใช้ในการเลี้ยงไหมดังนี้ - -

ปริมาณใบหม่อนที่ใช้เลี้ยงไหมจำนวน 20,000 ตัว

ไหมพันธุ์	วัยอ่อน		วัยแก่		รวม		น.น. รังไหมสด (กิโลกรัม)
	กิโลกรัม	%	กิโลกรัม	%	กิโลกรัม	%	
- ผล่มของไทย	25	5	475	95	500	100	25
- ผล่มของต่างประเทศ หรือพันธุ์ญี่ปุ่น	30	5	570	95	600	100	30

ที่มา : จากการทดลองเลี้ยงไหม ของศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมา

ข. ค่าแรงงานทางตรง หมายถึง ค่าแรงงานที่ใช้โดยตรงในการเลี้ยงไหม จนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหมสด สามารถจำหน่ายตามระยะเวลาการเลี้ยงไหมดังนี้

1) ค่าแรงงานเลี้ยงไหมวัยอ่อน การเลี้ยงไหมวัยอ่อน (วัย 1, 2, 3) ใช้ระยะเวลา 10-13 วัน แต่ผู้เลี้ยงจะต้องทำงานต่าง ๆ ในการเลี้ยงไหมประมาณ 10 วัน ส่วนที่เหลืออีกประมาณ 3 วันเป็นระยะเวลาที่ตัวไหมนอนในแต่ละวัย ซึ่งไม่ต้องการการเลี้ยงดู ในการเลี้ยงไหมวัยอ่อนสามารถจำหน่ายลักษณะงานได้ดังนี้

ก) การเก็บใบหม่อน ผู้เลี้ยงไหมจะต้องไปเก็บใบหม่อน จากสวนหม่อน เพื่อนำมาเลี้ยงไหมในแต่ละวัย ใบหม่อนที่เก็บมาเลี้ยงตัวไหมนี้จะนำมาใช้ได้ไม่เกิน 3 วัน เพราะ ใบหม่อนที่ไม่สดไหมจะไม่กิน

ข) การเลี้ยงดูตัวไหม ผู้เลี้ยงไหมจะต้องให้ใบหม่อนแก่ตัวไหมอย่างน้อยวันละ 3 เวลา ใบหม่อนที่ใช้เลี้ยงไหมวัยอ่อนจะต้องหั่นเสีก่อน นอกจากนั้นผู้เลี้ยงไหมจะต้องดูแลเอาใจใส่ ขยายพื้นที่เลี้ยงไหม โรยยาฆ่าเชื้อราบนตัวไหม เก็บกวาดเศษขยะในโรงเลี้ยง เป็นต้น

ค) การถ่ายมูลไหม ผู้เลี้ยงไหมจะต้องทำความสะอาดภาชนะเลี้ยงไหมโดยทำการถ่ายมูลไหม แยกมูลไหม ตัวไหมเป็นโรค ตัวไหมตาย ฯลฯ นำออกไปทิ้ง การถ่ายมูลไหมไม่จำเป็นต้องทำทุกวัน เช่น ในช่วงไหมวัยอ่อนอาจจะทำวันละ 1-2 ครั้ง

ง) การทำความสะอาดโรงเลี้ยงและอุปกรณ์ ผู้เลี้ยงไหมจะต้องทำความสะอาดล้างโรงเลี้ยงและอุปกรณ์ ตลอดจนถึงตอโรงเลี้ยงด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคก่อนการเลี้ยงไหมทุกครั้ง

2) ค่าแรงงานเลี้ยงไหมวัยแก่ การเลี้ยงไหมวัยแก่ (วัย 4, 5) ใช้ระยะเวลาประมาณ 10-13 วัน ในการใช้เวลาในการเลี้ยงไหมวัยแก่ 13 วันนี้ ผู้เลี้ยงจะต้องทำงานต่าง ๆ ในการเลี้ยงไหมประมาณ 11 วัน ส่วนที่เหลืออีก 2 วันเป็นระยะเวลาที่ไหมนอน การเลี้ยงไหมวัยแก่ในช่วงต้นนี้สามารถจำหน่ายลักษณะงานได้เช่นเดียวกับการเลี้ยงไหมในวันอ่อน แต่จะต้องใช้แรงงานเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 2 เท่าของการเลี้ยงไหมวัยอ่อน ทั้งนี้เนื่องจากขนาดของตัวไหมโตขึ้น กินอาหารมากขึ้น และต้องถ่ายมูลไหมมากขึ้น

หลังจากตัวไหมเจริญเติบโตเต็มที่และพร้อมที่จะทำรังแล้ว ซึ่งเรียกว่าไหมสุก แรงงานที่ใช้ในช่วงนี้สามารถจำหน่ายลักษณะงานได้ดังนี้

ก) การเก็บตัวไหมลูกเข้าจ่อ ผู้เลี้ยงจะต้องเก็บตัวไหมลูกเข้าจ่อ เพื่อให้ตัวไหมทำรัง การเก็บตัวไหมเข้าจ่อจำเป็นจะต้องใช้แรงงานจำนวนมาก เพราะตัวไหมที่เลี้ยงมักจะสุกพร้อม ๆ กัน ผู้เลี้ยงจะต้องรีบคัดเก็บตัวไหมลูกเข้าจ่อในช่วงระยะเวลา 2-3 วัน เพราะถ้าเก็บตัวไหมลูกไม่ทันหรือช้าเกินไปจะทำให้ไหมทำรังในภาชนะที่เลี้ยง ทำให้ได้รังไหมคุณภาพต่ำ

ข) การเก็บผลผลิตรังไหมสด หลังจากเก็บตัวไหมลูกเข้าจ่อแล้ว ตัวไหมจะทำรัง ช่วงที่ตัวไหมชักใยทำรังนี้คนงานจะว่างงานประมาณ 5 วัน จากนั้นก็จะเก็บผลผลิตรังไหมสดออกจากจ่อภายในระยะเวลาประมาณ 2-3 วัน จำนวนแรงงานที่ใช้ในการเก็บรังไหมจะขึ้นอยู่กับผลผลิตรังไหมสดที่ได้ และชนิดของจ่อที่ใช้ เช่น ถ้าใช้จ่อหมุนจะเก็บรังไหมได้สะดวกและรวดเร็วกว่าการใช้จ่อลวด

ค. ค่าวัสดุสิ้นเปลือง นอกจากค่าใช้จ่ายแปรได้ที่กล่าวแล้วข้างต้น ยังมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการเลี้ยงไหม ซึ่งผันแปรตามจำนวนตัวไหมที่เลี้ยง ได้แก่ ค่ายาฆ่าเชื้อรา ปูนขาว กระดาษรองกระดัง ผงซักฟอก และสบู่

2. ต้นทุนคงที่ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในจำนวนที่แน่นอนสำหรับการเลี้ยงไหมแต่ละครั้ง (รุ่น) ไม่ว่าจะมีการเลี้ยงไหมครั้งละเท่าใด

ก. ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหม ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมได้ใช้วิธีเส้นตรง (Straight Line Method) โดยถือว่าสินทรัพย์ได้ใช้งานเท่ากันทุกปีและได้ประมาณอายุการใช้งานของสินทรัพย์ตามความเป็นจริง

ข. ค่าแรงงานทางอ้อม ในการเลี้ยงไหมยังมีค่าแรงบางประเภทที่ไม่ได้ผันแปรโดยตรงกับจำนวนไหมที่เลี้ยง ได้แก่ เงินเดือนเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลการเลี้ยงไหม

ค. ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ในการเลี้ยงไหมนอกจากค่าวัสดุสิ้นเปลืองซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายแปรได้แล้ว ยังมีค่าวัสดุสิ้นเปลืองบางประเภทที่เกิดขึ้นในจำนวนคงที่ สำหรับการเลี้ยงไหมแต่ละครั้ง ได้แก่ ค่ายาฟอร์มาลีน สำหรับใช้ฉีดโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เพื่อฆ่าเชื้อโรคก่อนและหลังการเลี้ยงไหมทุกครั้ง ค่าไม้กวาด ค่าแปรงลวด

ง. ค่าน้ำ ในการเลี้ยงไหมมีความจำเป็นต้องใช้สำหรับทำความสะอาดอุปกรณ์ล้างโรงเลี้ยง ล้างมือ ล้างเท้าผู้เลี้ยงไหม

จ. ค่าไฟฟ้า ในการเลี้ยงไหมใช้ไฟฟ้าเพื่อให้แสงสว่างในโรงเลี้ยงไหม และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเลี้ยงไหม

การคำนวณต้นทุนการเลี้ยงไหม

จากการศึกษาต้นทุนการเลี้ยงไหมในประเทศไทย ซึ่งมีทั้งการเลี้ยงไหมของหน่วยงานรัฐบาลและของเอกชน พบว่าในทางปฏิบัติมีความแตกต่างกันทั้งในด้านการจัดการ โรงเลี้ยงและอุปกรณ์ที่ใช้ทำให้ต้นทุนการเลี้ยงไหมแตกต่างกัน ดังนั้นในบทนี้จะแยกพิจารณาต้นทุนการเลี้ยงไหมตามประเภทของผู้เลี้ยงไหม ดังนี้ -

1. หน่วยงานของรัฐบาล ได้แก่

- ศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมา สังกัดกองการไหม กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- นิคมสร้างตนเองพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

2. หน่วยงานของเอกชน ได้แก่

- บริษัทไฟโรจน์ไหมไทยจำกัด อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

- บริษัทจุลไหมไทยจำกัด อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ในการศึกษาต้นทุนการเลี้ยงไหมในแต่ละแห่งนี้ได้แยกพิจารณาออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 สักขะการดำเนินงานเลี้ยงไหม

ส่วนที่ 2 ส่วนประกอบต้นทุนในการเลี้ยงไหม

ส่วนที่ 3 ต้นทุนการผลิตรังไหมลัดต่อกิโลกรัม

ศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมา

1. สักขะการดำเนินงาน

ศูนย์วิจัยและอบรมไหม ทำการเลี้ยงไหมเพื่อการวิจัยและอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงไหมให้แก่เกษตรกรผู้สนใจการเลี้ยงไหม โดยทำการเลี้ยงไหมปีละ 4 ครั้ง แต่ละครั้งมีผู้สนใจเข้ารับการ

อบรมประมาณ 30 คน และทำการเลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสมของไทยครั้งละ 1 แผ่น (20,000 ตัว) โดยใช้โรงเลี้ยงไหม 1 โรง ขนาด 15x25 ตารางเมตร ทำการเลี้ยงทั้งวัยอ่อนและวัยแก่ในโรงเดียวกัน จากการเลี้ยงไหมของกลุ่มวิสาหกิจฯ 1 แผ่นจะได้ผลผลิตรังไหมสดน้ำหนักประมาณ 25 กิโลกรัม

เนื่องจากทางกลุ่มวิสาหกิจฯ เป็นหน่วยงานของรัฐบาล ทำการเลี้ยงไหมเพื่อทำการวิจัย และอบรมดังกล่าวโดยใช้โรงเลี้ยง อุปกรณ์การเลี้ยงไหมและคนเลี้ยงไหมมีจำนวนมาก แต่เลี้ยงไหมจำนวนน้อย ทำให้ต้นทุนการเลี้ยงไหมที่เกิดขึ้นจริงสูงมาก

ดังนั้นในการศึกษาต้นทุนการเลี้ยงไหมของกลุ่มวิสาหกิจฯ นี้ ผู้เขียนได้ใช้วิธีสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการเลี้ยงไหมของกลุ่มวิสาหกิจฯ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการคำนวณต้นทุนภายใต้ข้อสมมุติดังนี้ .-

- กลุ่มวิสาหกิจฯ ทำการเลี้ยงไหมปีละ 4 ครั้ง ๆ ละ 100 แผ่น
- กลุ่มวิสาหกิจฯ ใช้โรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน ขนาด 15x25 ตารางเมตร ซึ่งมีราคาค่าก่อสร้างประมาณ 300,000.- บาท สามารถเลี้ยงไหมได้เต็มที่ครั้งละ 100 แผ่น (2,000,000 ตัว) และใช้ภาชนะเลี้ยงไหมแบบโตะ ขนาด .90x2 ตารางเมตร ราคาตัวละ 150.- บาท จำนวน 200 ตัว เฉลี่ยในการเลี้ยงไหม 1 แผ่นจะใช้โตะจำนวน 2 ตัว
- กลุ่มวิสาหกิจฯ ใช้โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ ขนาด 3x6 ตารางเมตร ราคาค่าก่อสร้างประมาณ 20,000.- บาท สามารถเลี้ยงไหมได้เต็มที่ครั้งละ 2 แผ่น ถ้าเลี้ยงไหมจำนวน 100 แผ่น จะต้องใช้โรงเลี้ยงไหมวัยแก่จำนวน 50 โรง แต่ละโรงมีลักษณะเหมือนกัน คือ ใช้ภาชนะเลี้ยงไหมแบบโตะขนาด .90x2 ตารางเมตร ราคาตัวละ 150.- บาท จำนวน 20 ตัว เฉลี่ยในการเลี้ยงไหม 1 แผ่นจะต้องใช้โตะจำนวน 10 ตัว และมีจอหมุนโรงละ 30 ชุด ราคาชุดละ 300.- บาท

2. ส่วนประกอบต้นทุนการเลี้ยงไหม

ต้นทุนการเลี้ยงไหมของกลุ่มวิสาหกิจและอบรมไหม จำแนกตามวัยของตัวไหม คือ ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อนและต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ โดยมีรายละเอียดต้นทุนดังต่อไปนี้

ก. ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน

ในกรณีที่คุณยวีศยา ทำการเลี้ยงไหมวัยอ่อนจำนวน 100 แผ่นจะมีต้นทุนแปร
ได้และต้นทุนคงที่ดังนี้

1) ต้นทุนแปรได้

ก) ค่าวัตถุดิบ ได้แก่

- ค่าไข่ไหม คุณยวีศยา ทำการเลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสมของไทย
ไข่ไหมพันธุ์นี้เกษตรกรสามารถขอรับได้จากฝ่ายผลิตไข่ไหมของคุณยวีศยา โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
แต่อย่างใด จึงไม่มีต้นทุนค่าไข่ไหม

- ค่าใบหม่อน คุณยวีศยา ทำการเลี้ยงไหมวัยอ่อน 1 แผ่นใช้
ใบหม่อน 25 กิโลกรัม ถ้าเลี้ยงไหมจำนวน 100 แผ่นจะใช้ใบหม่อนทั้งสิ้น 2,500 กิโลกรัม ราคา
กิโลกรัมละ 2.- บาท

$$\text{ต้นทุนใบหม่อน} = 2,500 \times 2 = 5,000 \text{.- บาท}$$

ข) ค่าแรงงานทางตรง

เนื่องจากคุณยวีศยา ทำการเลี้ยงไหมเป็นแบบการวิจัยและอบรม
แรงงานเลี้ยงไหมจึงใช้แรงงานผู้เข้าอบรม ในที่นี้สมมุติว่าใช้แรงงานโดยการจ้างในอัตราค่าจ้าง
แรงงานวันละ 48.- บาท ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง

ในการสำรวจข้อมูลแรงงานทางตรงนี้ ผู้เขียนได้ใช้วิธีสอบถาม
จากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการเลี้ยงไหมของคุณยวีศยา ประมาณว่ามีการใช้แรงงานในการ
เลี้ยงไหมวัยอ่อนจำนวน 100 แผ่นดังนี้

<u>ไหมวัย</u>	<u>จำนวนคน</u>	<u>จำนวนวัน</u>	<u>จำนวนเงิน(บาท)</u>
1	15	4	2,880.-
2	20	3	2,880.-
3	25	3	<u>3,600.-</u>
		รวม	<u><u>9,360.-</u></u>

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

ในการเลี้ยงไหมวัยอ่อน มีค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 1,237.- บาท โดยมีรายละเอียดค่าวัสดุสิ้นเปลือง ดังนี้.-

ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	ปริมาณ	ปริมาณ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
	1 แผ่น	100 แผ่น		
ค่ายาม่า เซ็ร่า-ซีรีแซน	20 กรัม	2 กก.	75	150.-
ค่าปูนขาว	380 กรัม	38 กก.	1.50	57.-
ค่ากระดาษรองกระดัง	6 แผ่น	600 แผ่น	1.50	900.-
ค่าผงชกฟอก	-	4 ก่อ่ง	25	100.-
ค่าลู่	-	10 ก้อน	3	30.-
รวม				1,237.-

2) ต้นทุนคงที่

ก) ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยอ่อน

ตามข้อสมมุติที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเกี่ยวกับโรงเลี้ยง คือ ใช้โรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 1 โรง และมีอุปกรณ์การเลี้ยงไหมอื่น ๆ ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.1 ทำให้ศูนย์วิจัยฯ มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยปีละ 21,211.- บาท หรือครั้งละ $21,211.- \div 4 = 5,303.-$ บาท

ตารางที่ 4.1 ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยอ่อนของศูนย์วิจัยและอบรมไหม

ลำดับ	รายการ	อายุการใช้งาน (ปี)	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
1	โรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน	20	1 โรง	300,000	300,000	15,000
2	โต๊ะเลี้ยงไหมวัยอ่อน	20	200 ตัว	150	30,000	1,500
3	เครื่องฉีดพอร์มาลิน	5	1 เครื่อง	5,500	5,500	} 31*
4	หมวกากใส่เวลาฉีดยา	5	1 ชุด	2,500	2,500	
5	ตาข่ายถ้ายมูลไหมวัยอ่อน	5	60 ผืน	30	1,800	360
6	เครื่องหันหม่อน	5	1 เครื่อง	8,000	8,000	1,600
7	ตะแกรงร่อนและกะละมังเล็ก	2	20 ชุด	32	640	320
8	เครื่องวัดความชื้นสัมพัทธ์	2	1 ชุด	60	60	30
9	ตะกร้าเก็บหม่อน	2	40 ใบ	30	1,200	600
10	ตะกร้าพักหม่อน	2	10 ใบ	150	1,500	750
11	ตะกร้าให้อาหารตัวไหม	2	40 ใบ	12	480	240
12	ผ้าดิบคลุมหม่อน	2	20 ผืน	30	600	300
13	ถังน้ำล้างกะลี	2	4 ใบ	30	120	60
14	โถงน้ำ	2	1 ใบ	100	100	50
15	กะละมังขนาดใหญ่	2	4 ใบ	90	360	180
16	รองเท้าใส่เลี้ยงไหม (รองเท้าไม้)	2	40 คู่	8	320	160
17	ตะเกียบ	2	2 โหล	30	60	30
	รวม				353,240	21,211

* เครื่องฉีดพอร์มาลินและหมวกาก ราคารวม 8,000.- บาท อายุการใช้งาน 5 ปี

ค่าเสื่อมราคาปีละ $\frac{8,000}{5} = 1,600.-$ บาท ใช้ฉีดพอร์มาลินทั้งโรงเลี้ยงวัยอ่อน

1 โรงและโรงเลี้ยงวัยแก่ 50 โรง รวม 51 โรง

ค่าเสื่อมราคาต่อปีต่อโรง = $\frac{1,600}{51} = 31.-$ บาท

ข) ค่าแรงงานทางอ้อม

ในกรณีที่คุณวิศิษฐ์ เลี้ยงไหมโดยใช้โรงเลี้ยงไหมร่วมกัน

ควรจะมีเจ้าหน้าที่ประจำสำหรับควบคุมดูแลการเลี้ยงไหมประมาณ 3 คน คือ นักวิชาการเลี้ยงไหม

1 คน เงินเดือนประมาณเดือนละ 3,000.- บาท หรือปีละ 36,000.- บาท และผู้ช่วยงานอีก

2 คน เงินเดือนคนละประมาณ 1,500.- บาทต่อเดือน หรือ 18,000.- บาทต่อปี เจ้าหน้าที่ทั้ง

3 คนนี้ใช้เวลาในการเลี้ยงไหมร่วมกันเพียง 50% ของเวลาทำงานทั้งหมด ค่าแรงงานทางอ้อม

ของคุณวิศิษฐ์ ปีละ = $36,000 + (18,000 \times 2) = 72,000.-$ บาท

ค่าแรงงานทางอ้อมต่อการเลี้ยงไหม 1 ครั้ง = $72,000 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{4} = 9,000.-$ บาท

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

ในการเลี้ยงไหมร่วมกันจำเป็นต้องทำความสะอาดโรงเลี้ยงและ

อุปกรณ์ โดยการฉีดฟอร์มาลินเพื่อฆ่าเชื้อโรคจำนวน 2 ครั้ง คือ ก่อนและหลังการเลี้ยง โรงเลี้ยง

มีพื้นที่สำหรับใช้เลี้ยงไหมประมาณ 300 ตารางเมตร จะใช้น้ำยาฟอร์มาลิน 39% ประมาณครั้งละ

25 ลิตร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีกรวม 1,300.- บาท รายละเอียดค่าวัสดุสิ้นเปลืองมีดังนี้

รายการ	ปริมาณ	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน(บาท)
ค่าน้ำยาฟอร์มาลิน	50 ลิตร	25	1,250.-
ค่าไม้กวาด	4 อัน	5	20.-
ค่าแปรงลวด	2 อัน	10	20.-
ค่าขนนก	$\frac{1}{2}$ กก.	20	10.-
รวม			1,300.-

ง) ค่าน้ำ

คุณวิศิษฐ์ เลี้ยงไหมโดยใช้น้ำประปาในการทำความสะอาดล้าง

โรง ล้างอุปกรณ์ ตลอดจนถึงมือ ล้างเท้าผู้เลี้ยงไหม ประมาณ 30.- บาท ต่อการเลี้ยง 1 รุ่น

จ) ค่าไฟฟ้า

คุณวิศิษฐ์ ใช้ไฟฟ้าในการเลี้ยงไหมร่วมกันเพื่ออำนวยความสะดวก

ในการเลี้ยงไหม โรงเลี้ยงไหมวัยอ่อนมีไฟฟ้าจำนวน 12 หลอด ๆ ละ 40 วัตต์ ไฟฟ้าจะเปิดใช้
หมดทุกดวงเฉพาะเวลาเลี้ยงไหมกลางคืน การเลี้ยงไหมวัยอ่อนแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 15 วัน
ค่าไฟฟ้าประมาณ 50.- บาท

ตารางที่ 4.2 ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อนของศูนย์วิจัยและอบรมไหม

หน่วย : บาท

รายการ	1 แผ่น (บาท)	100 แผ่น (บาท)
ต้นทุนแปรได้		
ค่าวัสดุดิบ		
- ค่าไข่ไหม	-	-
- ค่าใบหม่อน	50.00	5,000.00
ค่าแรงงานทางตรง	93.60	9,360.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	12.37	1,237.00
รวมต้นทุนแปรได้	155.97	15,597.00
ต้นทุนคงที่		
ค่าเสื่อมราคา	53.03	5,303.00
ค่าแรงงานทางอ้อม	90.00	9,000.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	13.00	1,300.00
ค่าน้ำ	0.30	30.00
ค่าไฟฟ้า	0.50	50.00
รวมต้นทุนคงที่	156.83	15,683.00
รวมต้นทุนทั้งหมด	312.80	31,280.00

ข. ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่

ในกรณีนี้ศูนย์วิจัยฯ ทำการเลี้ยงไหมโดยใช้โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 โรง
เลี้ยงไหมจำนวน 2 แผ่น (40,000 ตัว) จะมีต้นทุนแปรได้และต้นทุนคงที่ดังนี้

1) ต้นทุนแปรได้

ก) ค่าวัสดุดิบ ได้แก่ ค่าใบหม่อน ศูนย์วิจัยฯ ทำการเลี้ยงไหมวัยแก่
จำนวน 2 แผ่น ใช้ใบหม่อนจำนวน 950 กิโลกรัม ๆ ละ 2 บาท

ต้นทุนใบหม่อน = $950 \times 2 = 1,900.-$ บาท

ข) ค่าแรงงานทางตรง ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ ถ้าใช้แรงงานโดย
การจ้างแรงงานอัตราค่าจ้างวันละ 48.- บาท ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง จะมีการใช้แรงงานใน
การเลี้ยงไหมวัยแก่ดังนี้

ไหมวัย	จำนวนคน	จำนวนวัน	จำนวนเงิน(บาท)
4	2	4	384.-
5	2	7	672.-
ตอนไหมลูก			
- เก็บไหมเข้าจ่อ	5	1	240.-
- เก็บรังไหม	3	1	144.-
รวม			<u>1,440.-</u>

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ศูนย์วิจัยฯ ใช้วัสดุสิ้นเปลืองในการเลี้ยงไหม
วัยแก่รวม 120.- บาท มีรายละเอียดค่าวัสดุสิ้นเปลืองดังนี้

รายการ	ปริมาณต่อหน่วย	ปริมาณต่อ 2 แผ่น	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
ค่ายาฆ่าเชื้อรา-ซีรีแซน	200 กรัม	400 กรัม	0.075	30.-
ค่าปูนขาว	4 กก.	8 กก.	1.50	12.-
ค่ากระดาษรองกระดัง	15 แผ่น	30 แผ่น	1.50	45.-
ค่าผงซักฟอก		1 กล่อง	25.00	25.-
ค่าลู่		2 ก้อน	4.00	8.-
รวม				<u>120.-</u>

2) ต้นทุนคงที่

ก) ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยแก่

ตามข้อสมมุติข้างต้น คู่ณวัยวัยฯ ทำการเลี้ยงไหมวัยแก่โดยใช้

โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 โรง และมีอุปกรณ์การเลี้ยงไหมตั้งรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.3 ทำ

ให้คู่ณวัยวัยฯ มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยปีละ 3,620.- บาท หรือครั้งละ $3,620.- \div 4 = 905.-$ บาท

ตารางที่ 4.3 ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยแก่ของคู่ณวัยวัยและอบรมไหม

ลำดับ	รายการ	อายุใช้งาน (ปี)	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
1	โรงเลี้ยงไหมวัยแก่	20	1 โรง	20,000	20,000	1,000.-
2	โต๊ะเลี้ยงไหมวัยแก่	20	20 ตัว	200	4,000	200.-
3	ตาข่ายถ้ายมูลไหมวัยแก่	5	30 ผืน	30	900	180.-
4	จ่อหมน	5	30 ชุด	300	9,000	1,800.-
5	เครื่องฉีดพอร์มาลินและหน้ากาก	5	1 ชุด	8,000	8,000	31.-*
6	กรรไกรตัดกิ่งหม่อน	5	1 อัน	250	250	50.-
7	กระดัง	2	1 ใบ	50	50	25.-
8	ตะกร้าใส่หม่อน	2	6 ใบ	50	300	150.-
9	ตะกร้าเก็บไหมลู่ก	2	4 ใบ	20	80	40.-
10	โองน้ำ	2	1 ใบ	100	100	50.-
11	ตะแกรงร่อนและกะละมังเล็ก	2	1 ชุด	30	30	15.-
12	ผ้าดิบคลุมหม่อน	2	6 เมตร	8	48	24.-
13	กะละมังใบใหญ่	2	1 ใบ	90	90	45.-
14	รองเท้าใส่เลี้ยงไหม (รองเท้าไม้)	2	2 คู่	8	16	8.-
15	ตะเกียบ	2	2 คู่	2	4	2.-
	รวม				34,870	3,620.-

* เครื่องฉีดพอร์มาลินและหน้ากากราคารวม 8,000.- บาท อายุการใช้งาน 5 ปี

ใช้ฉีดพอร์มาลินในโรงเลี้ยง 51 โรง

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อโรงต่อปี} = \frac{8,000.-}{5 \times 51} = 31.- \text{ บาท}$$

ข) ค่าแรงงานทางอ้อม

ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ โดยปกติจะมีเจ้าหน้าที่ประจำจากส่วนกลางไปช่วยให้คำแนะนำ และช่วยฉีดยาฆ่าเชื้อโรค คูณยวีส์ฯ มีค่าแรงงานทางอ้อมปีละ 72,000.- บาท ประมาณว่า 50% ของแรงงานทางอ้อมนี้จะใช้ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ ซึ่งมีทั้งหมด 50 โรง

ค่าแรงงานทางอ้อมเลี้ยงไหมวัยแก่ต่อครั้ง = $72,000 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{4} = 9,000.-$ บาท

ค่าแรงงานทางอ้อมเลี้ยงไหมวัยแก่ต่อครั้งต่อโรง = $\frac{9,000}{50} = 180.-$ บาท

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 ครั้ง โดยใช้โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 โรง มีค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 90.- บาท มีรายละเอียดค่าวัสดุสิ้นเปลืองดังนี้ -

รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าน้ำยาฟอร์มาลินใช้ฉีดโรง 2 ครั้ง ๆ ละ 1.5 ลิตร	3 ลิตร	25	75.-
ค่าไม้กวาด	1 อัน	5	5.-
ค่าแปรงลวด	1 อัน	10	10.-
รวม			90.-

ง) ค่าน้ำ

ในการเลี้ยงไหมวัยแก่จำเป็นต้องใช้น้ำสำหรับล้างโรงเลี้ยงและอุปกรณ์ ฯลฯ ประมาณ 20.- บาท ต่อการเลี้ยงไหม 1 ครั้ง (รุ่น)

จ) ค่าไฟฟ้า

ไฟฟ้าใช้ในโรงเลี้ยงไหมวัยแก่ โรงเลี้ยงขนาด 3x6 ตารางเมตร จะใช้ไฟฟ้า 2 ดวง ๆ ละ 30 วัตต์ เลี้ยงไหมวัยแก่ 1 ครั้ง ใช้ไฟฟ้าประมาณ 15 วัน ค่าไฟฟ้าประมาณ 10.- บาท

ตารางที่ 4.4 ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ของศูนย์วิจัยและอบรมไหม

หน่วย : บาท

	1 แผ่น	2 แผ่น
ต้นทุนแปรได้		
ค่าวัตถุดิบ - ใบหม่อน	950.00	1,900.00
ค่าแรงงานทางตรง	720.00	1,440.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	60.00	120.00
รวมต้นทุนแปรได้	1,730.00	3,460.00
ต้นทุนคงที่		
ค่าเสื่อมราคา	452.50	905.00
ค่าแรงงานทางอ้อม	90.00	180.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	45.00	90.00
ค่าน้ำ	10.00	20.00
ค่าไฟฟ้า	5.00	10.00
รวมต้นทุนคงที่	602.50	1,205.00
รวมต้นทุนทั้งหมด	2,332.50	4,665.00

3. ต้นทุนการผลิตรังไหมสดต่อกิโลกรัม

จากการเลี้ยงไหมของศูนย์วิจัยฯ จำนวน 1 แผ่นจะได้ผลผลิตรังไหมสดน้ำหนักประมาณ 25 กิโลกรัมมีต้นทุนในการเลี้ยงไหมทั้งสิ้น 2,645.30 บาท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

 ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน (ตารางที่ 4.2) เท่ากับ 312.80 บาท

 ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ (ตารางที่ 4.4) เท่ากับ 2,332.50 "

รวมต้นทุนการเลี้ยงไหม 1 แผ่น 2,645.30 บาท

 ต้นทุนการผลิตรังไหมสดต่อกิโลกรัมเท่ากับ $2,645.30 \div 25$ เท่ากับ 105.80 บาท

ตารางที่ 4.5 ต้นทุนการผลิตรังไหมสดของศูนย์วิจัยและอบรมไหม

หน่วย : บาท

รายการ	1 กิโลกรัม	25 กิโลกรัม	%
ต้นทุนแปรได้			
ค่าวัตถุดิบ			
- ค่าไข่ไหม	-	-	-
- ค่าใบหม่อน	40.00	1,000.00	37.8
ค่าแรงงานทางตรง	32.54	813.60	30.8
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	2.89	72.37	2.7
รวมต้นทุนแปรได้	75.43	1,885.97	71.3
ต้นทุนคงที่			
ค่าเสื่อมราคา	20.22	505.53	19.1
ค่าแรงงานทางอ้อม	7.20	180.00	6.8
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	2.32	58.00	2.2
ค่าน้ำ	0.41	10.30	0.4
ค่าไฟฟ้า	0.22	5.50	0.2
รวมต้นทุนคงที่	30.37	759.33	28.7
รวมต้นทุนทั้งหมด	105.80	2,645.30	100.00

นิคมสร้างตนเองพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

1. ลักษณะการดำเนินงาน

นิคมฯ พิมาย มีเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมประมาณ 25 ครอบครัวยุทธศาสตร์การเลี้ยงไหมเพื่อขยายรังไหมลดให้กับโรงงานล้าวม โดยทำการเลี้ยงไหมพันธุ์ภูผาล่ม ซึ่งผลิตในต่างประเทศ (พันธุ์ญี่ปุ่น) นิคมฯ พิมายสามารถเลี้ยงไหมได้ปีละ 6 ครั้ง จำนวนไขไหมที่เลี้ยงประมาณปีละ 300 กล่อง หรือเฉลี่ยประมาณครั้งละ 50 กล่อง จากการเลี้ยงไหมของนิคมฯ พิมาย 1 กล่องจะได้ผลผลิตรังไหมสดน้ำหนักประมาณ 30 กิโลกรัม

การเลี้ยงไหมของนิคมฯ พิมายแบ่งออกเป็น

ก. การเลี้ยงไหมวัยอ่อน นิคมฯ พิมายมีโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อนซึ่งเป็นโรงส่วนกลางจำนวน 1 โรง เพื่อให้เกษตรกรมาเลี้ยงไหมรวมกัน ขนาด 10x21 ตารางเมตร ราคาค่าก่อสร้างประมาณ 395,000.- บาท สามารถเลี้ยงไหมได้เต็มทีครั้งละ 100 กล่อง แต่ปัจจุบันนิคมฯ พิมายทำการเลี้ยงจริงประมาณครั้งละ 50 กล่อง และใช้ภาชนะเลี้ยงไหมแบบชั้นเลื่อนชนิด 6 ชั้น ขนาดชั้น .90x3.0 ตารางเมตร ราคาชุดละ 2,000.- บาท มีจำนวน 30 ชุด

ข. การเลี้ยงไหมวัยแก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมจะรับตัวไหมวัย 4 ไปเลี้ยงต่อที่โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ของตน ซึ่งปกติจะมีครอบครัวยุทธศาสตร์ 1 โรง แต่ขนาดของโรงจะแตกต่างกันจากการไปศึกษาข้อมูลที่นิคมฯ พิมาย ปรากฏว่าโรงเลี้ยงไหมวัยแก่ขนาดมาตรฐานสามารถเลี้ยงไหมได้เต็มทีครั้งละ 4 กล่อง มีขนาด 4x10 ตารางเมตร ราคาค่าก่อสร้างประมาณ 30,000.- บาท แต่ในปัจจุบันเกษตรกรเลี้ยงเพียงครั้งละ 2 กล่องเท่านั้น เนื่องจากมีปริมาณใบหม่อนไม่เพียงพอ สำหรับภาชนะที่ใช้เลี้ยงไหมเป็นแบบชั้นแขวนชนิด 8 ชั้น มีจำนวน 6 ชุด และมีจอหมุน 30 ชุดต่อ 1 โรง

เนื่องจากโรงเลี้ยงไหมวัยแก่ของเกษตรกรทั้ง 25 ครอบครัวยุทธศาสตร์มีขนาดแตกต่างกัน ทำให้การเลี้ยงไหมแต่ละครั้งอาจจะมีจำนวนแตกต่างกันด้วย ดังนั้นในการคำนวณต้นทุนการเลี้ยงไหม 1 กล่องจะสมมุติว่า

- 1) เกษตรกรแต่ละครอบครัวยุทธศาสตร์ทำการเลี้ยงไหมโดยเฉลี่ยครั้งละ 2 กล่อง และใช้โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ตามขนาดมาตรฐานจำนวน 1 โรง
- 2) ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ของเกษตรกรแต่ละครอบครัวยุทธศาสตร์ไม่มีความแตกต่างกัน

ในการวิเคราะห์ต้นทุนการเลี้ยงไหมของนิคมฯ หมายความว่า ผู้เขียนใช้วิธีคำนวณต้นทุนการเลี้ยงไหมต่อ 1 โรง สำหรับการเลี้ยงไหมแต่ละวัย โดยกำหนดว่าโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 1 โรงเลี้ยงไหมเฉลี่ยครั้งละ 50 กล่อง และโรงเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 โรงของเกษตรกรเลี้ยงไหมได้เฉลี่ยครั้งละ 2 กล่อง ทั้งนี้เพื่อคำนวณต้นทุนการเลี้ยงไหมในแต่ละวัยต่อ 1 กล่อง

2. ส่วนประกอบต้นทุนการเลี้ยงไหม

ต้นทุนการเลี้ยงไหมของนิคมฯ หมายความว่า ค่าแนกตามวัยของตัวไหม คือ ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน และต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ โดยมีรายละเอียดต้นทุนดังต่อไปนี้

ก. ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน

นิคมฯ หมายความว่า การเลี้ยงไหมวัยอ่อนจำนวน 50 กล่อง มีต้นทุนแปรได้และต้นทุนคงที่ดังนี้

1) ต้นทุนแปรได้

ก) ค่าวัตถุดิบ ได้แก่

- ค่าไข่ไหม นิคมฯ หมายความว่า การเลี้ยงไหมพันธุ์ญี่ปุ่น โดยสั่งซื้อไข่ไหมจากบริษัทจุฬาไหมไทยจำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์ แล้วส่งให้ศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมาทำการฟักเทียมให้โดยไม่คิดมูลค่า ต้นทุนค่าไข่ไหมรวมค่าขนส่งราคาถ่วงละ 300.- บาท

$$\text{ต้นทุนไข่ไหม} = 50 \times 300 = 15,000.- \text{ บาท}$$

- ค่าใบหม่อน นิคมฯ หมายความว่า การเลี้ยงไหมวัยอ่อน จำนวน 50 กล่อง ใช้ใบหม่อน (30 x 50) = 1,500 กิโลกรัมราคา กิโลกรัมละ 2.- บาท

$$\text{ต้นทุนใบหม่อน} = 1,500 \times 2 = 3,000.- \text{ บาท}$$

ข) ค่าแรงงานทางตรง

นิคมฯ จ้างเกษตรกรมาทำการเลี้ยงไหมวัยอ่อน โดยจ่ายค่าจ้างแรงงานวันละ 30.- บาท ในการเลี้ยงไหมวัยอ่อนจำนวน 50 กล่องมีการจ้างแรงงานดังนี้

<u>ไหมวัย</u>	<u>จำนวนคน</u>	<u>จำนวนวัน</u>	<u>จำนวนเงิน (บาท)</u>
1	10	4	1,200.-
2	15	3	1,350.-
3	20	3	1,800.-
		รวม	<u>4,350.-</u>

$$\text{ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ยต่อกล่อง} = 4,350 \div 50 = 87.- \text{ บาท}$$

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

ในการเลี้ยงไหมวัยอ่อนของนิคมฯ ทิมาฯ มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ
ค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 672.- บาท มีรายละเอียดค่าวัสดุสิ้นเปลืองดังนี้

ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	ปริมาณต่อกล่อง	ปริมาณต่อ 50 กล่อง	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
ค้ายาฆ่าเชื้อรา-แพพโซล	160 กรัม	8 กก.	20	160.-
ค่ากระดาษรองกระดัง	6 แผ่น	300 แผ่น	1.50	450.-
ค่าผงซักฟอก	-	2 กล่อง	25	50.-
ค่าลู่	-	4 ก้อน	3	12.-
รวม				672.-

2) ต้นทุนคงที่

ก) ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยอ่อน

นิคมฯ ทิมาฯ ใช้โรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 1 โรง และมีอุปกรณ์เลี้ยง
ไหมวัยอ่อนดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.6 มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยปีละ 26,465.- บาท
ปีหนึ่งนิคมฯ ทิมาฯ เลี้ยงไหมได้ 6 ครั้ง ดังนั้นค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยครั้งละ = $26,465 \div 6 = 4,410$.- บาท

ตารางที่ 4.6 ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยอ่อนของนิคมฯ พิมาย

ลำดับ	รายการ	อายุใช้งาน (ปี)	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
1	โรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน	20	1 โรง	395,000	395,000	19,750
2	ชั้นเลื่อนเลี้ยงไหมชนิด 6 ชั้น	20	30 ชุด	2,000	60,000	3,000
3	เครื่องฉีดฟอร์มาลิน	5	1 เครื่อง	8,000	8,000	} 70*
4	หมักกาก	5	1 ชุด	1,200	1,200	
5	เครื่องวัดความชื้นสัมพัทธ์	5	1 ชุด	60	60	12
6	ต่ายถ่ายภาพมูลไหม	5	150 ชุด	25	3,750	750
7	เครื่องหั่นหม่อน	5	1 เครื่อง	8,000	8,000	1,600
8	ตะแกรงเหล็กใช้ใส่หม่อน	5	15 ใบ	150	2,250	450
9	ผ้าดิบคลุมหม่อน (ผืนละ 3.5 ม.)	2	20 ผืน	42	840	420
10	ถังน้ำสังกะสี	2	4 ใบ	20	80	40
11	ตะแกรงร่อนยาฆ่าเชื้อรา	2	2 อัน	25	50	25
12	กะละมังขนาดกลาง	2	3 ใบ	30	90	45
13	เข่งใส่ขยะ	2	1 ใบ	50	50	25
14	ถาดอะลูมิเนียม (ใช้ใส่ใบหม่อนหั่นแล้ว)	2	25 ใบ	15	375	188
15	รองเท้า (รองเท้าไม้)	2	10 คู่	12	120	60
16	ตะเกียบ	2	2 โหล	30	60	30
	รวม					26,465

* เครื่องฉีดฟอร์มาลินและหมักกากราคา รวม 9,200 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี ค่าเสื่อมราคาปีละ $= \frac{9,200}{5} = 1,840$.- บาท ใช้ฉีดฟอร์มาลินทั้งโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 1 โรง และวัยแก่ 25 โรง เฉลี่ยค่าเสื่อมราคาต่อโรงต่อปี $= \frac{1,840}{26} = 70$.- บาท

ข) ค่าแรงงานทางอ้อม

นิคมฯ หมายมีเจ้าหน้าที่ประจำสำหรับควบคุมดูแลการเลี้ยงไหม รวม 2 คน คือ หัวหน้าคนงาน 1 คน เงินเดือน ๆ ละ 4,000.- บาท หรือปีละ 48,000.- บาท และผู้ช่วยงานอีก 1 คน เงินเดือน ๆ ละ 1,500.- บาท หรือปีละ 18,000.- บาท รวมค่าแรงงานทางอ้อมทั้งปี = 66,000.- บาท

เจ้าหน้าที่ทั้ง 2 คนนี้ใช้เวลาในการเลี้ยงไหมร้อยละ 50% ของเวลาทำงานทั้งหมด

ค่าแรงงานทางอ้อมเลี้ยงไหมร้อยละ 50 ต่อครั้ง = $66,000 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{6} = 5,500.-$ บาท

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

นิคมฯ หมายเลี้ยงไหมร้อยละ 50 มีค่าวัสดุสิ้นเปลืองในการเลี้ยงไหม 1 ครั้งเท่ากับ 1,825.- บาท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน (บาท)
- ค่าฟอร์มาลินใช้ฉีดโรง 2 ครั้งคือ ก่อนและหลังการเลี้ยงครั้งละ 40 และ 50 ลิตร	90 ลิตร	20	1,800.-
- ค่าไม้กวาดอ่อน	2 อัน	5	10.-
- ค่าไม้กวาดแข็ง	1 อัน	5	5.-
- ค่าแปรงลวด	1 อัน	10	10.-
รวม			1,825.-

ง) ค่าน้ำ

การเลี้ยงไหมของนิคมฯ หมายไม่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าน้ำ เพราะนิคมฯ เลี้ยงไหมร้อยละ 50 โดยใช้น้ำฝน แต่ถ้าบางฤดูกาลเกิดขาดแคลนน้ำฝนก็จะใช้น้ำในเขื่อน ซึ่งอยู่ใกล้กับโรงเลี้ยงไหมร้อยละ 50

จ) ค่าไฟฟ้า

นิคมฯ หมายใช้ไฟฟ้าในโรงเลี้ยงไหมร้อยละ 50 เพื่ออำนวยความสะดวกสะดวกในการเลี้ยงไหมร้อยละ 50 1 ครั้งใช้เวลาประมาณ 15 วัน ค่าไฟฟ้าประมาณ 100.- บาท

ตารางที่ 4.7 ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อนของนิคมฯ พิมาย

หน่วย : บาท

รายการ	1 กล่อง (บาท)	50 กล่อง (บาท)
ต้นทุนแปรได้		
ค่าวัตถุดิบ		
- ค่าไข่ไหม	300.00	15,000.00
- ค่าใบหม่อน	60.00	3,000.00
ค่าแรงงานทางตรง	87.00	4,350.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	13.44	672.00
รวมต้นทุนแปรได้	460.44	23,022.00
ต้นทุนคงที่		
ค่าเสื่อมราคา	88.20	4,410.00
ค่าแรงงานทางอ้อม	110.00	5,500.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	36.50	1,825.00
ค่าน้ำ	-	-
ค่าไฟฟ้า	2.00	100.00
รวมต้นทุนคงที่	236.70	11,835.00
รวมต้นทุนทั้งหมด	697.14	34,857.00

ข. ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่

จากการศึกษาข้อมูลต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ของเกษตรกรนิคมฯ พิมาย

ซึ่งทำการเลี้ยงไหมจำนวน 2 กล่อง โดยใช้โรงเลี้ยงไหม 1 โรง มีต้นทุนแปรได้และต้นทุนคงที่ดังต่อไปนี้

1) ต้นทุนแปรได้

ก) ค่าวัตถุดิบ ได้แก่

- ค่าใบหม่อน เกษตรกรทำการเลี้ยงไหมวัยแก่จำนวน 2 กล่อง

ไข่ไก่หม่อน 1,140 กิโลกรัมราคา กิโลกรัมละ 2.- บาท

ต้นทุนไข่ไก่หม่อน $1,140 \times 2 = 2,280.-$ บาท

ข) ค่าแรงงานทางตรง

เกษตรกรกรมฯ พยายาม ไข่แรงงานส่วนที่ว่างจากงานอื่นมาช่วย

กันเลี้ยงไหม แต่ถ้ามีการจ้างแรงงานอัตราค่าจ้างแรงงานวันละ 26.- บาท ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง

ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ของเกษตรกรมีการใช้แรงงานดังนี้

<u>เลี้ยงไหมวัย</u>	<u>จำนวนคน</u>	<u>จำนวนวัน</u>	<u>จำนวนเงิน (บาท)</u>
4	2	4	208.-
5	3	7	546.-
ตอนไหมลูก			
- เก็บตัวไหมลูก	5	1	130.-
- เก็บรังไหม	3	1	78.-
		รวม	<u>962.-</u>

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

การเลี้ยงไหมวัยแก่ของเกษตรกรมีค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 87.- บาท

รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
ค้ายาฆ่าเชื้อรา-ซีรีแซน	0.4 กก.	75.-	30.-
ค่าปูนขาว	2 ถุง	7.-	14.-
ค่ากระดาษรองกระดาษ-หนังสือพิมพ์	5 กก.	5.-	25.-
ค่าผงซักฟอก	1 กล่อง	13.-	13.-
ค่าลู่	1 ก้อน	5.-	5.-
รวม			<u>87.-</u>

2) ต้นทุนคงที่

ก) ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยแก่

เกษตรกรใช้โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 โรงและมีอุปกรณ์การเลี้ยงไหม

ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.8 มีค่าเสื่อมราคาปีละ 5,009.- บาท หรือเฉลี่ยครั้งละ

$$5,009 \div 6 = 835.- \text{ บาท}$$

ตารางที่ 4.8 ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยแก่ของนิคมฯ พิมาย

ลำดับ	รายการ	อายุใช้งาน (ปี)	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
1	โรงเลี้ยงไหมวัยแก่	20	1 โรง	30,000	30,000	1,500.-
2	ชั้นแขวนชุดละ 8 ชั้น	20	6 ชุด	2,000	12,000	600.-
3	ล้อหมุน	5	30 ชุด	400	12,000	2,400.-
4	กรรไกรตัดกิ่งหม่อน	5	2 อัน	250	500	100.-
5	เครื่องวัดอุณหภูมิ	5	1 ชุด	65	65	13.-
6	โถงน้ำขนาดใหญ่	5	1 ชุด	400	400	80.-
7	ตาข่ายถ้ำมูลไหมวัยแก่	5	12 ผืน	25	300	60.-
8	ตะกร้าเก็บไหมลู่ก	2	5 ใบ	6	30	15.-
9	เข่งใช้ใส่หม่อนและใส่ขยะ	2	6 ใบ	10	60	30.-
10	ตะแกรงร่อนยาและกะละมังเล็ก	2	1 ชุด	22	22	11.-
11	ถังน้ำสังกะสี	2	2 ใบ	15	30	15.-
12	กะละมังขนาดกลาง	2	2 ใบ	35	70	35.-
13	ผ้าดิบคลุมหม่อน	2	8 ผืน	20	160	80.-
14	เครื่องฉีดพอร์มาสินและหน้ากาก	5	1 ชุด	9,200	9,200	70.-*
	รวม					5,009.-

* เครื่องฉีดพอร์มาสินและหน้ากากราคารวม 9,200 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี ใช้ฉีดพอร์มาสินทั้งโรงวัยอ่อนและวัยแก่รวม 26 โรง ค่าเสื่อมราคาต่อโรงต่อปี = $\frac{1,840}{26} = 70.-$ บาท

ข) ค่าแรงงานทางอ้อม

ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ของเกษตรกร จะมีเจ้าหน้าที่นิคมฯ พยายามช่วยเหลือให้คำแนะนำและช่วยตัดยาฆ่าเชื้อโรค นิคมฯ พยายามมีค่าแรงงานทางอ้อมปีละ 66,000.- บาท ประมาณว่า 50% ของแรงงานทางอ้อมที่ใช้ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ ซึ่งมีทั้งหมด 25 โรง

$$\text{ค่าแรงงานทางอ้อมเลี้ยงไหมวัยแก่ต่อครั้ง} = 66,000 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{6} = 5,500.- \text{ บาท}$$

$$\text{ค่าแรงงานทางอ้อมเลี้ยงไหมวัยแก่ต่อครั้งต่อโรง} = \frac{5,500}{25} = 220.- \text{ บาท}$$

ค) วัสดุสิ้นเปลือง

เกษตรกรเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 ครั้งมีค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 93.- บาท

รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน(บาท)
ค่ายาฟอร์มาลินฉีดโรง 1 ครั้งก่อนการเลี้ยง	3 ลิตร	25	75.-
ค่าไม้กวาดอ่อน	2 อัน	5	10.-
ค่าไม้กวาดแข็ง	1 อัน	8	8.-
รวม			93.-

ง) ค่าน้ำ

เกษตรกรของนิคมฯ พยายามเลี้ยงไหมวัยแก่โดยใช้น้ำฝนหรือน้ำบ่อ ดังนั้นจึงไม่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าน้ำ

จ) ค่าไฟฟ้า

โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ของเกษตรกรไม่ได้ใช้ไฟฟ้าเพราะเกษตรกรไม่นิยมเลี้ยงไหมตอนกลางคืน เว้นแต่ในช่วงไหมลูกบางครั้งจะต้องทำงานกลางคืนจะใช้ตะเกียง ซึ่งค่าน้ำหนักที่ใช้น้อยมากจึงไม่นำมาคำนวณต้นทุน

ตารางที่ 4.9 ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ของนิคมฯ พิมาย

หน่วย : บาท

รายการ	1 กล่อง (บาท)	2 กล่อง (บาท)
ต้นทุนแปรได้		
ค่าวัสดุดิบ-ใบหม่อน	1,140.00	2,280.00
ค่าแรงงานทางตรง	481.00	962.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	43.50	87.00
รวมต้นทุนแปรได้	1,664.50	3,329.00
ต้นทุนคงที่		
ค่าเสื่อมราคา	417.50	835.00
ค่าแรงงานทางอ้อม	110.00	220.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	46.50	93.00
ค่าน้ำ	-	-
ค่าไฟฟ้า	-	-
รวมต้นทุนคงที่	574.00	1,148.00
รวมต้นทุนทั้งหมด	2,238.50	4,477.00

3. ต้นทุนการผลิตรังไหมสดต่อกิโลกรัม

จากการเลี้ยงไหมของนิคมฯ พิมายจำนวน 1 กล่องจะได้ผลผลิตรังไหมสดน้ำหนัก
ประมาณ 30 กิโลกรัม มีต้นทุนในการเลี้ยงไหมทั้งสิ้น 2,935.64 บาท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน (ตารางที่ 4.7) = 697.14 บาท

ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ (ตารางที่ 4.9) = 2,238.50 "

รวมต้นทุนการเลี้ยงไหม 2,935.64 บาท

ต้นทุนการผลิตรังไหมสดต่อกิโลกรัม = $2,935.64 \div 30 = 97.85$ บาท

ตารางที่ 4.10 ต้นทุนการผลิตรังไหมล่าของนิคมฯ พิมาย

หน่วย : บาท

รายการ	1 กิโลกรัม	30 กิโลกรัม	%
ต้นทุนแปรได้			
ค่าวัตถุดิบ			
- ค่าไข่ไหม	10.00	300.00	10.2
- ค่าใบหม่อน	40.00	1,200.00	40.9
ค่าแรงงานทางตรง	18.93	568.00	19.4
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	1.89	56.94	1.9
รวมต้นทุนแปรได้	70.82	2,124.94	72.4
ต้นทุนคงที่			
ค่าเสื่อมราคา	16.86	505.70	17.2
ค่าแรงงานทางอ้อม	7.33	220.00	7.5
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	2.77	83.00	2.8
ค่าน้ำ	-	-	-
ค่าไฟฟ้า	0.07	2.00	0.1
รวมต้นทุนคงที่	27.03	810.70	27.6
รวมต้นทุนทั้งหมด	97.85	2,935.64	100

บริษัทไฟโรคมน์ไหมไทยจำกัด อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

บริษัทไฟโรคมน์ ทำการเลี้ยงไหมเพื่อนำรังไหมไปสาวเป็นเส้นไหมขาย ผลผลิตเส้นไหม
 ยืนของบริษัทฯ อยู่ในอันดับ 2 รองจากบริษัทจุลไหมไทย บริษัทไฟโรคมน์ฯ ผลิตเส้นไหมยืนได้ประ
 มาณปีละ 3 เมตริกตัน¹

1. ลักษณะการดำเนินงาน

บริษัทได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ส่วนคือ

- ก. การปลูกหม่อน
- ข. การเลี้ยงไหม
- ค. โรงงานสาวไหม (ไม่ได้ศึกษา)

ก. การปลูกหม่อน

บริษัทฯ มีสวนหม่อนทั้งหมดประมาณ 800 ไร่ บริษัทเป็นผู้ดูแลและบำรุงรักษา
 เองทั้งหมด

ข. การเลี้ยงไหม

บริษัท ได้จ้างเกษตรกรมาทำการเลี้ยงไหม โดยจัดแบ่งเกษตรกรออกเป็น
 กลุ่มย่อย เรียกว่า นิคม มีจำนวนทั้งหมด 14 นิคม เมื่อเกษตรกรเลี้ยงไหมจนกระทั่งได้รังไหมลัด
 แล้วจะต้องขายรังไหมให้กับโรงงานสาวไหมของบริษัท บริษัททำการเลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสม ซึ่งผลิต
 ในต่างประเทศ (พันธุ์ญี่ปุ่น) ปีละ 8 ครั้ง จำนวนไข่ไหมที่เลี้ยงประมาณปีละ 560 กล่อง หรือ
 เฉลี่ยครั้งละ 70 กล่อง การเลี้ยงไหมของบริษัทฯ 1 กล่องจะได้ผลผลิตรังไหมลัดซึ่งมีน้ำหนัก
 ประมาณ 30 กิโลกรัม การเลี้ยงไหมแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ

1) การเลี้ยงไหมวัยอ่อน บริษัทเป็นผู้ดำเนินการเลี้ยงไหมวัยอ่อน โดยมี
 โรงเลี้ยงไหมวัยอ่อนเป็นส่วนกลาง 2 โรง ซึ่งแต่ละโรงมีขนาด 6x36 ตารางเมตร ใช้ภาชนะ
 เลี้ยงไหมแบบโต๊ะมีจำนวน 300 ตัวต่อโรง (เลี้ยงไหม 1 กล่องใช้โต๊ะ 3 ตัว) โรงเลี้ยงไหม

¹ พาณิชย์, กระทรวง. เศรษฐกิจการพาณิชย์, กรม. วิจัยสินค้าและการตลาด, กอง
รายงานผลการศึกษาริษัทไหมและผลิตภัณฑ์ไหม (กรุงเทพมหานคร : กรมเศรษฐกิจ, 2523)

วัยอ่อนสามารถเลี้ยงไหมได้เต็มที่ครั้งละ 100 กล่อง แต่ในปัจจุบันบริษัททำการเลี้ยงไหมจริงครั้งละ 70 กล่อง และการเลี้ยงไหมวัยอ่อนแต่ละครั้งบริษัทใช้โรงเลี้ยงไหมเพียง 1 โรง กล่าวคือ บริษัทใช้โรงเลี้ยงไหมทั้ง 2 โรงสลับกัน โดยทำการเลี้ยงครั้งละ 1 โรง ทั้งนี้เพื่อป้องกันโรคระบาด ดังนั้นโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 1 โรงจะเลี้ยงไหมได้ 4 ครั้งต่อปี สำหรับแรงงานที่ใช้เลี้ยงไหมวัยอ่อน บริษัทจะจ้างเกษตรกรที่อยู่ในนิคมในอัตราค่าจ้างประมาณวันละ 35.- บาท

2) การเลี้ยงไหมวัยแก่ เกษตรกรจะนำตัวไหมวัย 4 จากโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อนของบริษัทไปเลี้ยงที่โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ โดยบริษัทสร้างให้นิคมละ 1 โรง ขนาด 6x15 ตารางเมตร โรงเลี้ยงแต่ละโรงสามารถเลี้ยงไหมได้เต็มที่ประมาณครั้งละ 8 กล่อง แต่ปัจจุบันเกษตรกรเลี้ยงจริงประมาณครั้งละ 5 กล่อง สำหรับการเลี้ยงไหมวัยแก่ เกษตรกรแต่ละนิคมจะเป็นผู้รับผิดชอบในการเลี้ยง โดยไม่เกี่ยวข้องกับบริษัท อย่างไรก็ตามบริษัทจะคิดค่าใช้จ่ายสำหรับค่าตัวไหมวัยอ่อน ค่าใบหม่อนและค่าใช้จ่ายในการให้บริการ เช่น การให้คำปรึกษา การให้ใช้สถานที่ เป็นต้น ดังนั้นเมื่อได้ผลผลิตรังไหมแล้ว นิคมจะต้องขายให้กับบริษัทในราคาตามเปอร์เซ็นต์เปลือกรังไหมที่ได้หักค่าใช้จ่ายดังกล่าวแล้ว

ในการวิเคราะห์ต้นทุนการเลี้ยงไหมของบริษัทไพโรจน์ไหมไทยจำกัด ผู้เขียนใช้วิธีคำนวณต้นทุนการเลี้ยงไหมต่อ 1 โรง สำหรับการเลี้ยงไหมในแต่ละวัยโดยกำหนดว่าโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 1 โรงเลี้ยงไหมโดยเฉลี่ยครั้งละ 70 กล่อง โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ของแต่ละนิคมมีต้นทุนเกิดขึ้นไม่แตกต่างกันและทำการเลี้ยงไหมครั้งละ 5 กล่อง ทั้งนี้เพื่อใช้ในการคำนวณต้นทุนการเลี้ยงไหมในแต่ละวัยต่อ 1 กล่อง

2. ส่วนประกอบต้นทุนการเลี้ยงไหม

ต้นทุนการเลี้ยงไหมของบริษัทไพโรจน์ไหมไทยจำกัด อาจจำแนกตามวัยของตัวไหมคือ ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน และต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ โดยมีรายละเอียดต้นทุนดังต่อไปนี้

ก. ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน

บริษัทไพโรจน์ทำการเลี้ยงไหมวัยอ่อนจำนวน 70 กล่อง มีต้นทุนแปรได้และต้นทุนคงที่ดังนี้

1) ต้นทุนแปรได้

ก) ค่าวัสดุดิบ ได้แก่

- ค่าไข่ไหม บริษัทฯ ทำการเลี้ยงไหมพันธุ์ญี่ปุ่น โดยสั่งซื้อไข่ไหมจากบริษัทจุลไหมไทยจำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์ ในราคารวมค่าขนส่งกล่องละ 300.- บาท

ต้นทุนไข่ไหม = $70 \times 300 = 21,000.-$ บาท

- ค่าใบหม่อน ในการเลี้ยงไหมพันธุ์ญี่ปุ่น ไหมวัยอ่อน 1 กล่อง จะใช้ใบหม่อน 30 กิโลกรัม บริษัทฯ ทำการเลี้ยงไหมพันธุ์ญี่ปุ่นจำนวน 70 กล่อง จะใช้ใบหม่อนทั้งสิ้น $30 \times 70 = 2,100$ กิโลกรัม ราคาใบหม่อนกิโลกรัมละ 2.- บาท

ต้นทุนใบหม่อน 4,200.- บาท ($2,100$ กิโลกรัม \times 2.- บาท)

ข) ค่าแรงงานทางตรง

ในการเลี้ยงไหมวัยอ่อน บริษัทฯ ใช้คนเลี้ยง 1 คนต่อการเลี้ยงไหมจำนวน 5 กล่อง ทำการเลี้ยงไหมวัยอ่อนประมาณ 10 วัน อัตราค่าจ้างแรงงานวันละ 35.-บาท ดังนั้นในการเลี้ยงไหมจำนวน 70 กล่อง มีค่าจ้างแรงงานทางตรงดังนี้
ค่าแรงงานทางตรง = 14 คน \times 10 วัน \times 35 บาท = 4,900.- บาท

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

ในการเลี้ยงไหมวัยอ่อนมีค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 651.- บาท

รายละเอียดดังต่อไปนี้

ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่ายาม่า เชื้อรา-แพฟโซล	14 กก.	25	350.-
ค่ากระดาษรองกระดัง-กระดาษขาวราคาริมละ 300 บาท	420 แผ่น	0.60	252.-
ค่าผงซักฟอก	1 กล่อง	37	37.-
ค่าลู่	4 ก้อน	3	12.-
รวม			651.-

2) ต้นทุนคงที่

ก) ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมวัยอ่อน

ตามที่กล่าวแล้วข้างต้นเกี่ยวกับโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน คือ

บริษัทใช้โรงเลี้ยงไหม 1 โรงต่อการเลี้ยงไหม 1 ครั้ง และอุปกรณ์การเลี้ยงไหมแยกแต่ละโรง
ยกเว้นเครื่องหันหม่อน เครื่องฉีดฟอร์มาลีน และหน้ากากใช้ร่วมกัน รายละเอียดเกี่ยวกับโรงเลี้ยง
และอุปกรณ์ จากตารางที่ 4.11 มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยปีละ 18,733.- บาท หรือเฉลี่ยครั้งละ
 $18,733 \div 4 = 4,683.-$ บาท

ตารางที่ 4.11 ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยอ่อนของบริษัทไพโรจน์ไหมไทยจำกัด

ลำดับ	รายการ	อายุใช้งาน (ปี)	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
1	โรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน	20	1 โรง	150,000	150,000	7,500
2	โต๊ะเลี้ยงไหมวัยอ่อน	20	300 ตัว	60	18,000	900
3	ตาข่ายถ้ายมูลไหม	5	500 ผืน	10	5,000	1,000
4	โถ่งน้ำ	5	1 ใบ	200	200	40
5	พลาสติกคลุมโรงเลี้ยง	2	20 ผืน	50	1,000	500
6	ม่านผ้าดิบ	2	20 ผืน	45	900	450
7	ผ้าดิบคลุมหม่อน	2	240 ผืน	35	8,400	4,200
8	เข่งไข่ไก่หม่อน	2	28 ใบ	15	420	210
9	ถังน้ำล้างกะลี	2	14 ใบ	25	350	175
10	กะละมังใบใหญ่	2	10 ใบ	98	980	490
11	ตะแกรงร่อนและกะละมัง เล็ก	2	14 ใบ	40	560	280
12	ตะกร้าพลาสติก (ไข่ใส่ใบหม่อนหั้น)	2	28 ใบ	3	84	42
13	ตะกร้าพักหม่อน (ไข่ตะกร้าพลาสติก)	2	28 ใบ	80	2,240	747
14	รองเท้า	2	18 คู่	6	108	54
15	ตะเกียบ	2	2 โหล	28	56	28
16	เครื่องหั่นหม่อน	5	1 เครื่อง	20,000	20,000	2,000*
17	เครื่องฉีดพอร์มาสิน	5	1 เครื่อง	5,800	5,800	} 117**
18	หมักาก	5	2 ชุด	1,780	3,560	
	รวม					18,733

* เครื่องหั่นหม่อนราคา 20,000 อายุใช้งาน 5 ปี ใช้กับโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 2 โรง
 ค่าเสื่อมราคาต่อโรงต่อปี = $\frac{20,000}{5 \times 2} = 2,000$.- บาท

** เครื่องฉีดพอร์มาสินและหมักาก ราคา รวม 9,360 บาท อายุใช้งาน 5 ปี ใช้กับโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อนและโรงเลี้ยงไหมวัยแก่รวม 16 โรง ค่าเสื่อมราคาต่อปีต่อโรง = $\frac{9,360}{5 \times 16} = 117$.- บาท

ข) ค่าแรงงานทางอ้อม

บริษัทมีผู้จัดการ 1 คนและผู้ช่วยงาน 2 คน ทำหน้าที่ควบคุมดูแล
การเลี้ยงไหม เงินเดือนผู้จัดการเดือนละ 4,000.- บาท หรือปีละ 48,000.- บาท เงินเดือน
ผู้ช่วยคนละ 1,500.- บาทต่อเดือน หรือ 18,000.- บาทต่อปี

เจ้าหน้าที่ทั้ง 3 คนนี้ใช้เวลาในการเลี้ยงไหมร้อยละประมาณ
50% ของเวลาทำงานทั้งหมด

$$\begin{aligned}\text{ค่าแรงงานทางอ้อมต่อปี} &= 48,000 + (18,000 \times 2) \\ &= 84,000.- \text{ บาท}\end{aligned}$$

ค่าแรงงานทางอ้อมเลี้ยงไหมร้อยละต่อครั้ง

$$\begin{aligned}&= 84,000 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{8} \\ &= 5,250.- \text{ บาท}\end{aligned}$$

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

บริษัทฯ ทำความสะอาดโรงโดยล้างด้วยน้ำยาคลอรีน และฉีดอบ
โรงด้วยน้ำยาฟอร์มาลินจำนวน 2 ครั้ง คือ ก่อนและหลังการเลี้ยงไหม ใช้น้ำยาทั้งสิ้น 15 ลิตร
นอกจากนี้ยังมีค่าวัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ อีกรวม 343.- บาท รายละเอียดมีดังนี้

ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน(บาท)
ค่าน้ำยาฟอร์มาลิน	15 ลิตร	15	225.-
ค่าคลอรีน	1 กก.	40	40.-
ค่าไม้กวาด	4 อัน	7	28.-
ค่าแปรงลวด	4 อัน	10	40.-
ค่าขนนก หรือขนห่าน	$\frac{1}{2}$ กก.	20	10.-
รวม			343.-

ง) ค่าน้ำ

บริษัทใช้น้ำบาดาลในการเลี้ยงไหม โดยบริษัทจะคิดค่าน้ำในการเลี้ยงไหมรายอ่อนประมาณครั้งละ 100.- บาท

จ) ค่าไฟฟ้า

บริษัทใช้ไฟฟ้าสำหรับให้แสงสว่างและใช้สำหรับเครื่องหันหม่อนในการเลี้ยงไหมรายอ่อน 1 ครั้ง ค่าไฟฟ้าประมาณ 150.- บาท

ตารางที่ 4.12 ต้นทุนการเลี้ยงไหมรายอ่อนของบริษัทไพโรจน์ไหมไทยจำกัด

หน่วย : บาท

รายการ	1 กล่อง (บาท)	70 กล่อง (บาท)
ต้นทุนแปรได้		
ค่าวัตถุดิบ		
- ค่าใช้ไหม	300.00	21,000.-
- ค่าใบหม่อน	60.00	4,200.-
ค่าแรงงานทางตรง	70.00	4,900.-
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	9.30	651.-
รวมต้นทุนแปรได้	439.30	30,751.-
ต้นทุนคงที่		
ค่าเสื่อมราคา	66.90	4,683.-
ค่าแรงงานทางอ้อม	75.00	5,250.-
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	4.90	343.-
ค่าน้ำ	1.43	100.-
ค่าไฟฟ้า	2.14	150.-
รวมต้นทุนคงที่	150.37	10,526.-
รวมต้นทุนทั้งหมด	589.67	41,277.-

ข. ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่

จากการสำรวจข้อมูลต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ของนิคมผู้เลี้ยงไหม โดยใช้
โรงเลี้ยงไหม 1 โรง ทำการเลี้ยงไหมวัยแก่จำนวน 5 กล่อง มีต้นทุนแปรได้และต้นทุนคงที่ดังนี้

1) ต้นทุนแปรได้

ก) ค่าวัสดุคืบ

- ค่าใบหม่อน ในการเลี้ยงไหมพันธุ์ญี่ปุ่น ไหมวัยแก่ 1 กล่อง
จะใช้ใบหม่อนประมาณ 570 กิโลกรัม นิคมเลี้ยงจำนวน 5 กล่องจะใช้ใบหม่อนทั้งสิ้นประมาณ
2,850 กิโลกรัม ราคาใบหม่อนกิโลกรัมละ 2.- บาท

$$\text{ต้นทุนใบหม่อน} = 2,850 \times 2 = 5,700.- \text{ บาท}$$

ข) ค่าแรงงานทางตรง

เนื่องจากการเลี้ยงไหมวัยแก่ในแต่ละนิคม เกษตรกรจะเป็นผู้
เลี้ยงเองจึงไม่มีรายจ่ายเกี่ยวกับค่าแรง แต่ในกรณีที่นิคมต้องจ้างผู้อื่น นิคมจะต้องจ่ายค่าแรงใน
อัตราวันละ 35.- บาท ดังนั้นในการคิดต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่จะถือว่ามีการจ้างแรงงาน โดย
คนงานทำงานวันละ 8 ชั่วโมง ดังนี้

<u>เลี้ยงไหมวัย</u>	<u>จำนวนคน</u>	<u>จำนวนวัน</u>	<u>จำนวนเงิน(บาท)</u>
4	4	4	560.-
5	4	7	980.-
ตอนไหมลูก-เก็บตัวไหมลูก	6	1	210.-
- เก็บรังไหม	4	1	140.-
รวม			<u>1,890.-</u>

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

การเลี้ยงไหมวัยแก่ของนิคมมีค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 286.- บาท
รายละเอียดค่าวัสดุสิ้นเปลืองมีดังนี้

รายการ	ปริมาณต่อ กล่อง	ปริมาณต่อ 5 กล่อง	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน (บาท)
ค้ายาฆ่าเชื้อรา-แพพโซล	1.8 กก.	9 กก.	25	225.-
ค่ากระดาษรองกระดัง-หนังสือพิมพ์	1.4 กก.	7 กก.	5	35.-
ค่าผงซักฟอก	-	1 กล่อง	16	16.-
ค่าลู่	-	2 ก้อน	5	10.-
รวม				286.-

2) ต้นทุนคงที่

ก) ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยแก่

มีการใช้โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 โรง และมีอุปกรณ์การเลี้ยงไหมตั้งรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.13 มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยปีละ 13,537.- บาท หรือค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยครั้งละ 1,692.- บาท

ข) ค่าแรงงานทางอ้อม

ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ของนิคม จะมีเจ้าหน้าที่ของบริษัทมาช่วยให้คำแนะนำและช่วยฉีดยาฆ่าเชื้อโรคให้ ประมาณว่า 50% ของแรงงานทางอ้อมทั้งหมดจะใช้ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ ซึ่งมีทั้งหมด 14 โรง ค่าแรงงานทางอ้อมของบริษัทปีละ 84,000.- บาท
 ค่าแรงงานทางอ้อมเลี้ยงไหมวัยแก่ต่อครั้งต่อโรง = $84,000 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{14} \times \frac{1}{8} = 375.-$ บาท

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

นิคมเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 ครั้งมีค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 224.- บาท
 รายละเอียดค่าวัสดุสิ้นเปลืองมีดังนี้

	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย(บาท)	จำนวนเงิน(บาท)
ค้ายาฟอรัมาลินฉีดโรง 1 ครั้ง	6 ลิตร	25	150
ค่าคลอรีนล้างโรงเลี้ยง 1 ครั้ง	1 กก.	40	40
ค่าไม้กวาด	2 อัน	7	14
ค่าแปรงลวด	2 อัน	10	20
รวม			224

ตารางที่ 4.13 ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์วัยแก่ของบริษัทไฟโรจน์ใหม่ไทยจำกัด

ลำดับ	รายการ	อายุใช้งาน (ปี)	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
1	โรงเลี้ยงใหม่วัยแก่	20	1 โรง	100,000	100,000	5,000
2	ชั้นแขวนเลี้ยงใหม่	20	72 ชั้น	100	7,200	360
3	เตาฟู*	5	1 ชุด	2,000	2,000	400
4	บันไดเลี้ยงใหม่	5	2 ชุด	200	400	80
5	ค้อหลุม	5	60 ชุด	500	30,000	6,000
6	กรรไกรตัดหมอน	5	2 อัน	250	500	100
7	ตะเกียงแก๊ส	5	1 ชุด	1,800	1,800	360
8	โถงน้ำ	5	1 ใบ	100	100	20
9	ตาข่ายถ้ายมูลใหม่วัยแก่	5	75 ผืน	10	750	150
10	พลาสติกคลุมโรงเลี้ยง	2	42 เมตร	10	420	210
11	ม่านผ้าดิบ	2	10 ผืน	40	400	200
12	ตะกร้าเก็บใหม่ลูก	2	8 ใบ	10	80	40
13	กระดัง	2	2 ใบ	120	240	120
14	เข่ง	2	6 ใบ	100	600	300
15	สังน้ำสังกะสี	2	2 ใบ	25	50	25
16	ตะแกรงร่อนยาและกะละมังเหล็ก	2	2 ชุด	40	80	40
17	รองเท้า	2	5 คู่	6	30	15
18	เครื่องฉีดพอร์มาลินและหมักาก	2				117**
	รวม					13,537

* เตาฟู เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความสะอาดจ่อ

** เครื่องฉีดพอร์มาลินและหมักากราคา รวม 9,360.- บาท อายุการใช้งาน 5 ปี

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปีต่อโรง} = \frac{9,360.-}{5 \times 16} = 117.- \text{ บาท}$$

ง) ค่าน้ำ

นิคมของบริษัทไฟโรจน์เสียงไหมวัยแก่ โดยใช้น้ำบาดาลของบริษัท
บริษัทคิตค่าน้ำครั้งละ 20.- บาทต่อโรง

จ) ค่าไฟฟ้า

นิคมของบริษัทไฟโรจน์เสียงไหมวัยแก่โดยใช้ตะเกียงแก๊ส ค่าแก๊ส
ใช้ครั้งละ 1 ฝัง ขนาดบรรจุ 3 กก. เป็นเงิน 33.- บาทต่อโรง

ตารางที่ 4.14 ต้นทุนการเสียงไหมวัยแก่ของบริษัทไฟโรจน์ไหมไทยจำกัด

รายการ	1 กล่อง (บาท)	5 กล่อง (บาท)
ต้นทุนแปรได้		
ค่าวัตถุดิบ-ใบหม่อน	1,140.00	5,700.00
ค่าแรงงานทางตรง	378.00	1,890.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	57.20	286.00
รวมต้นทุนแปรได้	1,575.20	7,876.00
ต้นทุนคงที่		
ค่าเสื่อมราคา	338.40	1,692.00
ค่าแรงงานทางอ้อม	75.00	375.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	44.80	224.00
ค่าน้ำ	4.00	20.00
ค่าแก๊ส	6.60	33.00
รวมต้นทุนคงที่	468.80	2,344.00
รวมต้นทุนทั้งหมด	2,044.00	10,220.00

3. ต้นทุนการผลิตรังไหมสดต่อกิโลกรัม

จากการเสียงไหมของบริษัทไฟโรจน์ฯ จำนวน 1 กล่อง จะได้ผลผลิตรังไหมสด
น้ำหนัก 30 กิโลกรัม มีต้นทุนในการเสียงไหมทั้งสิ้น 2,633.67 บาท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน (ตารางที่ 4.12) = 589.67 บาท

ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ (ตารางที่ 4.14) = 2,044.00 "

รวมต้นทุนการเลี้ยงไหม = 2,633.67 บาท

ต้นทุนการผลิตรังไหมสดต่อกิโลกรัม = $2,633.67 \div 30 = 87.78$ บาท

ตารางที่ 4.15 ต้นทุนการผลิตรังไหมสดของบริษัทไพโรจน์ไหมไทยจำกัด

หน่วย : บาท

รายการ	1 กิโลกรัม	30 กิโลกรัม	%
ต้นทุนแปรได้			
ค่าวัตถุดิบ			
- ค่าไข่ไหม	10.00	300.00	11.4
- ค่าใบหม่อน	40.00	1,200.00	45.6
ค่าแรงงานทางตรง	14.93	448.00	17.0
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	2.22	66.50	2.5
รวมต้นทุนแปรได้	67.15	2,014.50	76.5
ต้นทุนคงที่			
ค่าเสื่อมราคา	13.51	405.30	15.4
ค่าแรงงานทางอ้อม	5.00	150.00	5.7
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	1.65	49.70	1.9
ค่าน้ำ	0.18	5.43	0.2
ค่าไฟฟ้าและค่าแก๊ส	0.29	8.74	0.3
รวมต้นทุนคงที่	20.63	619.17	23.5
รวมต้นทุนทั้งหมด	87.78	2,633.67	100.0

บริษัทจุลไหมไทยจำกัด อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

บริษัทจุลไหมไทยเป็นบริษัทเอกชนที่ทำการเลี้ยงไหมขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย บริษัททำการเลี้ยงไหมเพื่อนำรังไหมไปสาวเป็นเส้นไหมขาย ผลผลิตเส้นไหมยืนของบริษัทจัดอยู่ในอันดับ 1 ของประเทศไทย ผลิตได้ปีละ 10 เมตริกตัน¹

1. ลักษณะการดำเนินงาน

บริษัทได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ส่วนคือ

- ก. การปลูกหม่อน
- ข. การเลี้ยงไหม
- ค. โรงงานสาวไหม (ไม่ได้ศึกษา)

ก. การปลูกหม่อน

บริษัทมีส่วนหม่อนทั้งหมดประมาณ 2,300 ไร่ บริษัทเป็นผู้ดูแลและบำรุงรักษาเองทั้งหมด

ข. การเลี้ยงไหม

บริษัทมีลักษณะการดำเนินงานเลี้ยงไหมเช่นเดียวกับบริษัทไพโรจน์ไหมไทยจำกัด โดยจัดแบ่งเกษตรกรออกเป็นนิคมผู้รับจ้างเลี้ยงไหมมีจำนวน 30 นิคม บริษัททำการเลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสม ซึ่งผลิตในต่างประเทศ (พันธุ์ญี่ปุ่น) ปีละ 8 ครั้ง จำนวนไข่ไหมที่เลี้ยงประมาณปีละ 2,400 กล่อง หรือเฉลี่ยครั้งละ 300 กล่อง การเลี้ยงไหมของบริษัท 1 กล่องจะได้ผลผลิตรังไหมสดซึ่งมีน้ำหนักประมาณ 30 กิโลกรัม การเลี้ยงไหมแบ่งออกเป็น

1) การเลี้ยงไหมวัยอ่อน บริษัทเป็นผู้ดำเนินการเลี้ยงไหมวัยอ่อน โดยมีโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อนเป็นส่วนกลาง 3 โรง ซึ่งแต่ละโรงมีขนาด 12x42 ตารางเมตร ไข่ภาชนะเลี้ยงไหมแบบโต๊ะ ขนาด .90x2 ตารางเมตร จำนวน 250 ตัวต่อโรง โรงเลี้ยงไหม 1 โรงสามารถเลี้ยงไหมได้เต็มทีครั้งละ 120 กล่อง แต่ในปัจจุบันบริษัททำการเลี้ยงไหมจริงเฉลี่ยครั้งละ 100 กล่อง สำหรับแรงงานที่ไข่เลี้ยงไหมวัยอ่อน บริษัทจะจ้างเกษตรกรที่อยู่ในนิคมในอัตราค่าจ้างวันละ 30.- บาท

¹ เรื่องเดียวกัน หน้า 28-29.

2) การเลี้ยงไหมวัยแก่ เกษตรกรจะนำตัวไหมวัย 4 ไปเลี้ยงที่โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ ซึ่งบริษัทสร้างให้นิคมละ 1 โรง ขนาด 12x20 ตารางเมตร พร้อมอุปกรณ์การเลี้ยงไหมวัยแก่ โรงเลี้ยงแต่ละโรงสามารถเลี้ยงไหมได้เต็มทีครั้งละ 12 กล่อง แต่ปัจจุบันเกษตรกรเลี้ยงจริงประมาณครั้งละ 10 กล่อง สำหรับการเลี้ยงไหมวัยแก่ เกษตรกรแต่ละนิคมจะเป็นผู้รับผิดชอบในการเลี้ยง โดยไม่เกี่ยวข้องกับบริษัท เมื่อได้ผลผลิตรังไหมลด เกษตรกรจะต้องขายให้กับบริษัทในราคา กิโลกรัมละ 35.- บาท

ในการวิเคราะห์ต้นทุนการเลี้ยงไหมของบริษัทจุลไหมไทยจำกัด ผู้เขียนใช้วิธีคำนวณต้นทุนการเลี้ยงไหมต่อ 1 โรง สำหรับการเลี้ยงไหมในแต่ละวัย โดยกำหนดว่าโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 1 โรง เลี้ยงไหมโดยเฉลี่ยครั้งละ 100 กล่อง และโรงเลี้ยงไหมวัยแก่ของแต่ละนิคมมีต้นทุนเกิดขึ้นไม่แตกต่างกัน และทำการเลี้ยงไหมครั้งละ 10 กล่อง ทั้งนี้เพื่อใช้ในการคำนวณหาต้นทุนการเลี้ยงไหมในแต่ละวัยต่อ 1 กล่อง

2. ส่วนประกอบต้นทุนการเลี้ยงไหม

ต้นทุนการเลี้ยงไหมของบริษัทจุลไหมไทยจำกัด อาจจำแนกต้นทุนตามวัยของตัวไหม คือ ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน และต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ มีรายละเอียดต้นทุนดังต่อไปนี้

ก. ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน

บริษัทจุลไหมไทยจำกัดทำการเลี้ยงไหมวัยอ่อนจำนวน 100 กล่อง มีต้นทุนแปรได้และต้นทุนคงที่ดังนี้

1) ต้นทุนแปรได้

ก) วัตถุดิบ ได้แก่

- ค่าไข่ไหม บริษัทฯ เลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสมที่ผลิตจากต่างประเทศ โดยสั่งซื้อไข่ไหมจากประเทศญี่ปุ่นในราคารวมค่าขนส่งกล่องละ 290.- บาท และเสียค่าใช้จ่ายในการฟักเทียมกล่องละ 10.- บาท รวมต้นทุนกล่องละ 300.- บาท เลี้ยงไหมจำนวน 100 กล่อง

ต้นทุนไข่ไหม = $100 \times 300 = 30,000.-$ บาท

- ค่าใบหม่อน ในการเลี้ยงไหมพันธุ์ญี่ปุ่น ไหมวัยอ่อน 1 กล่อง จะใช้ใบหม่อน 30 กิโลกรัม ราคาใบหม่อนกิโลกรัมละ 2.- บาท ถ้าบริษัทฯ เลี้ยงไหมวัยอ่อน

จำนวน 100 กล่อง ต้นทุนใบหม่อน = 3,000 กิโลกรัม x 2.- บาท = 6,000.- บาท

ข) ค่าแรงทางตรง

ในการเลี้ยงไหมวัยอ่อนใช้คนเลี้ยง 1 คนต่อการเลี้ยงไหม

จำนวน 4 กล่อง ทำการเลี้ยงไหมวัยอ่อนประมาณ 10 วัน อัตราค่าจ้างแรงงานวันละ 30.-

บาท ดังนั้นในการเลี้ยงไหมวัยอ่อนจำนวน 100 กล่อง จะมีค่าจ้างแรงงานทางตรงดังนี้

ค่าแรงงานทางตรง = 25 คน x 10 วัน x 30 บาท = 7,500.- บาท

ค) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ในการเลี้ยงไหมวัยอ่อนมีค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 1,785.- บาท

รายละเอียดค่าวัสดุสิ้นเปลืองมีดังนี้

รายการ	ปริมาณต่อกล่อง	ปริมาณต่อ 100 กล่อง	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน (บาท)
ค้ายาน้ำเชื้อรา-แพฟโซล	200 กรัม	20 กก.	25	500.-
ค่ากระดาษรองกระดัง-หนังสือพิมพ์	800 กรัม	80 กก.	8	640.-
ค่าผงซักฟอก	-	6 กล่อง	25	150.-
ค่าสบู	-	15 ก้อน	3	45.-
ค่าปูนขาว	3 กก.	300 กก.	1.50	450.-
รวม				1,785.-

2) ต้นทุนคงที่

ก) ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยอ่อน

ตามที่กล่าวแล้วข้างต้นเกี่ยวกับโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน คือ บริษัทมีโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 3 โรง แต่ละโรงมีอุปกรณ์การเลี้ยงไหมแยกแต่ละโรง ยกเว้นเครื่องฉีดพอร์มาลินและหน้ากาก จะใช้ร่วมกัน จากการสำรวจข้อมูลโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 1 โรงและอุปกรณ์ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.16 มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยปีละ 25,280.- บาท หรือค่าเสื่อมราคาครั้งละ = $25,280 \div 8 = 3,160.-$ บาท

ตารางที่ 4.16 ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยอ่อนของบริษัทจุลไหมไทยจำกัด

ลำดับ	รายการ	อายุใช้งาน (ปี)	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
1	โรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน	20	1 โรง	250,000	250,000	12,500
2	โต๊ะเลี้ยงไหมวัยอ่อน	20	250 ตัว	200	50,000	2,500
3	เครื่องฉีดพอร์มาสิน	5	1 เครื่อง	6,000	6,000	} 40*
4	หมักกาก	5	1 ชุด	600	600	
5	ตาข่ายถ้ายมูลไหมวัยอ่อน	5	600 ผืน	10	6,000	1,200
6	โถงน้ำ	5	2 ใบ	150	300	60
7	พลาสติกคลุมโรงเลี้ยง	2	20 ผืน	160	3,200	1,600
8	ม่านผ้าดิบ	2	20 ผืน	60	1,200	600
9	ผ้าดิบคลุมหม่อน	2	120 ผืน	80	9,600	4,800
10	กะละมัง (ใช้ใส่หม่อนห่มแล้ว)	2	30 ใบ	15	450	225
11	ถังน้ำสังกะสี	2	30 ใบ	25	750	375
12	กะละมังใหญ่	2	3 ใบ	100	300	150
13	ตะแกรงร่อนและกะละมัง	2	15 ชุด	30	450	225
14	เขียงและมีด	2	15 ชุด	50	750	375
15	เข่งเก็บหม่อนและฟักหม่อน	2	60 ใบ	15	900	450
16	รองเท้า	2	30 คู่	10	300	150
17	ตะเกียบ	2	30 คู่	2	60	30
	รวม					25,280

ที่มา : สํารวจข้อมูลจากโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อนของบริษัทจุลไหมไทยจำกัด 1 โรง

* เครื่องฉีดพอร์มาสินและหมักกากราคา รวม 6,600.- บาท อายุการใช้งาน 5 ปี

$$\begin{aligned} \text{บริษัทใช้สำหรับฉีดโรงเลี้ยงไหมทั้งหมด 33 โรง ค่าเสื่อมราคาต่อโรงต่อปี} &= \frac{6,600}{5} \times \frac{1}{33} \\ &= 40.- \text{ บาท} \end{aligned}$$

ข) ค่าแรงงานทางอ้อม

บริษัทมีเจ้าหน้าที่ประจำสำหรับควบคุมดูแลการเลี้ยงไหม 5 คน คือ ผู้จัดการ 1 คน เงินเดือน 4,000.- บาท หรือ 48,000.- บาทต่อปี ผู้ช่วย 1 คน เงินเดือน 3,000.- บาท หรือ 36,000.- บาทต่อปี คนงาน 3 คน เงินเดือนคนละ 2,000.- บาท หรือ 72,000.- บาทต่อปี รวมเงินเดือนทั้งหมด 156,000.- บาทต่อปี เจ้าหน้าที่ทั้ง 5 คนนี้ใช้เวลาในการเลี้ยงไหมวัยอ่อนทั้ง 3 โรงประมาณ 50% ของเวลาทั้งหมด ดังนั้นค่าแรงงานทางอ้อมเลี้ยงไหมวัยอ่อนต่อครั้งต่อโรง = $156,000 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{8} \times \frac{1}{3} = 3,250.-$ บาท

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

ในการเลี้ยงไหมวัยอ่อนของบริษัทฯ ทำความสะอาดโรงโดยการล้างด้วยน้ำยาคลอรีน และฉีดอบโรงด้วยน้ำยาฟอร์มาลินจำนวน 2 ครั้ง คือ ก่อนการเลี้ยงไหมจำนวน 40 ลิตร และหลังจากเลี้ยงไหมจำนวน 50 ลิตร รวม 90 ลิตร ต่อโรงและมีค่าวัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ อีกรวม 1,454.- บาท รายละเอียดดังนี้

ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าน้ำยาฟอร์มาลิน	90 ลิตร	14	1,260.-
ค่าคลอรีน	1 กก.	40	40.-
ค่าไม้กวาด	12 อัน	7	84.-
ค่าแปรงลวด	6 อัน	10	60.-
ค่าขนนก หรือขนห่าน	1/2 กก.	20	10.-
รวม			1,454.-

ง) ค่าน้ำ

บริษัทใช้น้ำบาดาลในการเลี้ยงไหมวัยอ่อน บริษัทคิดค่าน้ำครั้งละ 250.- บาทต่อโรง

จ) ค่าไฟฟ้า

บริษัทใช้ไฟฟ้าสำหรับให้แสงสว่างในโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน บริษัทคิดค่าไฟฟ้าครั้งละ 200 บาทต่อโรง

ตารางที่ 4.17 ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อนของบริษัทจุลไหมไทยจำกัด

หน่วย : บาท

รายการ	1 กล่อง (บาท)	100 กล่อง (บาท)
ต้นทุนแปรได้		
ค่าวัตถุดิบ		
- ค่าไข่ไหม	300.00	30,000.00
- ค่าใบหม่อน	60.00	6,000.00
ค่าแรงงานทางตรง	75.00	7,500.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	17.85	1,785.00
รวมต้นทุนแปรได้	452.85	45,285.00
ต้นทุนคงที่		
ค่าเสื่อมราคา	31.60	3,160.00
ค่าแรงงานทางอ้อม	32.50	3,250.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	14.54	1,454.00
ค่าน้ำ	2.50	250.00
ค่าไฟฟ้า	2.00	200.00
รวมต้นทุนคงที่	83.14	8,314.00
รวมต้นทุนทั้งหมด	535.99	53,599.00

ข. ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่

จากการสำรวจข้อมูลต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ของนิคมผู้เลี้ยงไหม โดยใช้
โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 โรงทำการเลี้ยงไหมวัยแก่จำนวน 10 กล่อง มีต้นทุนแปรได้และต้นทุนคงที่
ดังนี้

1) ต้นทุนแปรได้

ก) ค่าวัสดุดิบ ได้แก่

- ค่าใบหม่อน ในการเลี้ยงไหมพันธุ์ญี่ปุ่น ไหมวัยแก่ 1 กล่อง
จะใช้ใบหม่อน 570 กิโลกรัม ราคาใบหม่อนกิโลกรัมละ 2.- บาท ถ้าเลี้ยงไหมวัยแก่จำนวน 10
กล่อง ต้นทุนใบหม่อน = 5,700 กิโลกรัม x 2.- บาท = 11,400.- บาท

ข) ค่าแรงงานทางตรง

ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ของแต่ละนิคม เกษตรกรจะเป็นผู้เลี้ยงเอง
จึงไม่มีรายจ่ายเกี่ยวกับค่าแรง แต่ในกรณีที่มีคนต้องจ้างผู้อื่น นิคมจะต้องจ่ายค่าแรงในอัตราวันละ
30.- บาท ดังนั้นในการคิดต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่จะถือว่ามีการจ้างแรงงาน โดยคนงานทำ
งานวันละ 8 ชั่วโมงดังนี้

<u>เลี้ยงไหมวัย</u>	<u>จำนวนคน</u>	<u>จำนวนวัน</u>	<u>จำนวนเงิน(บาท)</u>
4	5	4	600.-
5	5	7	1,050.-
ตอนไหมลู่ก- เก็บตัวไหมลู่ก	8	2	480.-
- เก็บรังไหมลัด	5	2	300.-
รวม			<u>2,430.-</u>

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

การเลี้ยงไหมของนิคม มีค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 650.- บาท

รายละเอียดค่าวัสดุสิ้นเปลืองมีดังนี้

ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	ปริมาณต่อ กล่อง	ปริมาณต่อ 10 กล่อง	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่ายาฆ่าเชื้อรา-แพฟโซล	2 กก.	20 กก.	25.-	500.-
ค่ากระดาษรองกระดัง-หนังสือพิมพ์	800 กรัม	8 กก.	5.-	40.-
ค่าปูนขาว	5 กก.	50 กก.	1.50	75.-
ค่าผงซักฟอก		1 กล่อง	25.-	25.-
ค่าลู่		2 ก้อน	5.-	10.-
รวม				650.-

2) ต้นทุนคงที่

ก) ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยแก่

เกษตรกรใช้โรงเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 โรง และมีอุปกรณ์การเลี้ยง

ไหมตั้งรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.18 มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยปีละ 13,795.- บาท หรือ

ค่าเสื่อมราคาครั้งละ $13,795.- \div 8 = 1,724.-$ บาท

ข) ค่าแรงงานทางอ้อม

ในการเลี้ยงไหมวัยแก่ของนิคมจะมีเจ้าหน้าที่ของบริษัทมาช่วยให้

คำแนะนำและช่วยฉีดยาฆ่าเชื้อโรค ประมาณว่า 50% ของแรงงานทางอ้อมทั้งหมด จะใช้ในการ

เลี้ยงไหมวัยแก่ ซึ่งมีทั้งหมด 30 โรง ค่าแรงงานทางอ้อมของบริษัทปีละ 156,000.- บาท

ค่าแรงงานทางอ้อมเลี้ยงไหมวัยแก่ต่อครั้งต่อโรง = $156,000 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{8} \times \frac{1}{30} = 325.-$ บาท

ตารางที่ 4.18 ค่าเสื่อมราคาโรงเลี้ยงและอุปกรณ์เลี้ยงไหมวัยแก่ของบริษัทจุลไหมไทยจำกัด

ลำดับ	รายการ	อายุใช้งาน (ปี)	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
1	โรงเลี้ยงไหมวัยแก่	20	1 โรง	120,000	120,000	6,000
2	โต๊ะเลี้ยงไหมวัยแก่	20	100 ตัว	250	25,000	1,250
3	จ้อลวด	5	400 อัน	60	24,000	4,800
4	ตาข่ายถ่ายมูลไหมวัยแก่	5	180 ผืน	10	1,800	360
5	โอ่งน้ำ	5	1 ใบ	100	100	20
6	กรรไกรตัดกิ่งหม่อน	5	3 อัน	250	750	150
7	เครื่องฉีดพอร์มาสินและหมักกาก	5	1 ชุด	6,600	6,600	40*
8	พลาสติกคลุมโรงเลี้ยง	2	10 ผืน	160	1,600	800
9	ม่านผ้าดิบ	2	20 ผืน	20	400	200
10	ตะกร้าเก็บไหมลู่ก	2	10 ใบ	12	120	60
11	กระดัง	2	3 ใบ	30	90	45
12	ถังน้ำสังกะสี	2	2 ใบ	25	50	25
13	กระบอกลไฟ **	2	1 อัน	20	20	10
14	ตะแกรงร่อนและกะละมัง	2	1 ชุด	30	30	15
15	รองเท้า	2	4 คู่	10	40	20
	รวม					13,795

* เครื่องฉีดพอร์มาสินและหมักกากราคา รวม 6,600.- บาท อายุการใช้งาน 5 ปี
 ไปกับโรงเลี้ยงไหมวัยอ่อน 3 โรง และโรงเลี้ยงไหมวัยแก่อีก 30 โรง

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปีต่อโรง} = \frac{6,600}{5} \times \frac{1}{33} = 40.- \text{ บาท}$$

**กระบอกลไฟ เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความสะอาดจ้อ

ค) ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

เกษตรกรเลี้ยงไหมวัยแก่ 1 ครั้ง มีค่าวัสดุสิ้นเปลืองรวม 874.-

บาท รายการวัสดุสิ้นเปลืองมีดังนี้

รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
ค่ายาฟอร์มาลินฉีดโรง 2 ครั้ง ๆ ละ 30 ลิตร	60 ลิตร	14	840.-
ค่าไม้กวาด	2 อัน	7	14.-
ค่าแปรงลวด	2 อัน	10	20.-
รวม			874.-

ง) ค่าน้ำ

นิคมผู้เลี้ยงไหมของบริษัทจุลไหมไทยจำกัด เลี้ยงไหมวัยแก่โดย
ใช้น้ำบาดาลของบริษัท บริษัทคิดค่าน้ำครั้งละ 40.- บาทต่อโรง

จ) ค่าไฟฟ้า

นิคมผู้เลี้ยงไหมของบริษัทจุลไหมไทยจำกัด เลี้ยงไหมวัยแก่โดย
ใช้ไฟฟ้าของบริษัท บริษัทคิดค่าไฟฟ้าครั้งละ 50.- บาทต่อโรง

ตารางที่ 4.19 ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ของบริษัทจุลไหมไทยจำกัด

หน่วย : บาท

รายการ	1 กล่อง	10 กล่อง
ต้นทุนแปรได้		
ค่าวัสดุดิบ-ใบหม่อน	1,140.00	11,400.00
ค่าแรงงานทางตรง	243.00	2,430.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	65.00	650.00
รวมต้นทุนแปรได้	1,448.00	14,480.00
ต้นทุนคงที่		
ค่าเสื่อมราคา	172.40	1,724.00
ค่าแรงงานทางอ้อม	32.50	325.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	87.40	874.00
ค่าน้ำ	4.00	40.00
ค่าไฟฟ้า	5.00	50.00
รวมต้นทุนคงที่	301.30	3,013.00
รวมต้นทุนทั้งหมด	1,749.30	17,493.00

3. ต้นทุนการผลิตรังไหมสดต่อกิโลกรัม

จากการเลี้ยงไหมของบริษัทจุลไหมไทยจำนวน 1 กล่อง จะได้ผลผลิตรังไหมสดน้ำหนัก 30 กิโลกรัม มีต้นทุนการเลี้ยงไหมทั้งสิ้น 2,285.29.- บาท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยอ่อน (ตารางที่ 4.17) = 535.99 บาท

ต้นทุนการเลี้ยงไหมวัยแก่ (ตารางที่ 4.19) = 1,749.30 =

รวมต้นทุน = 2,285.29 บาท

ต้นทุนการผลิตรังไหมสด 1 กิโลกรัม = $2,285.29 \div 30 = 76.17$ บาท

ตารางที่ 4.20 ต้นทุนการผลิตรังไหมสดของบริษัทจุลไหมไทยจำกัด

หน่วย : บาท

รายการ	1 กิโลกรัม	30 กิโลกรัม	%
ต้นทุนแปรได้			
ค่าวัตถุดิบ			
- ค่าไข่ไหม	10.00	300.00	13.1
- ค่าใบหม่อน	40.00	1,200.00	52.5
ค่าแรงงานทางตรง	10.60	318.00	13.9
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	2.76	82.85	3.7
รวมต้นทุนแปรได้	63.36	1,900.85	83.2
ต้นทุนคงที่			
ค่าเสื่อมราคา	6.80	204.00	8.9
ค่าแรงงานทางอ้อม	2.16	65.00	2.8
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	3.40	101.94	4.5
ค่าน้ำ	0.22	6.50	0.3
ค่าไฟฟ้า	0.23	7.00	0.3
รวมต้นทุนคงที่	12.81	384.44	16.8
รวมต้นทุนทั้งหมด	76.17	2,285.29	100.0

